TAVASZ A BOTANIKUS KERTBEN

A VIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2009 : 2 : március - április

FOGATHAJTÓ GAZDÁSZOK

A fogathajtást a „magyarok sikersportjának" is nevezhetjük, amelyet az utóbbi évtizedek kiemelkedő eredményei is bizonyítanak. A fogathajtás ma Magyarországon és a nyugat-magyarországi régióban is sikeres korszakát éli. A versenypályák, és a fogatok száma ismét növekedést mutat. Minden korosztály képviselteti magát a versenyeken. Örvendetes, hogy sok a tehetséges fiatal a versenyzők között.

(Írásunk a 22. oldalon található.)

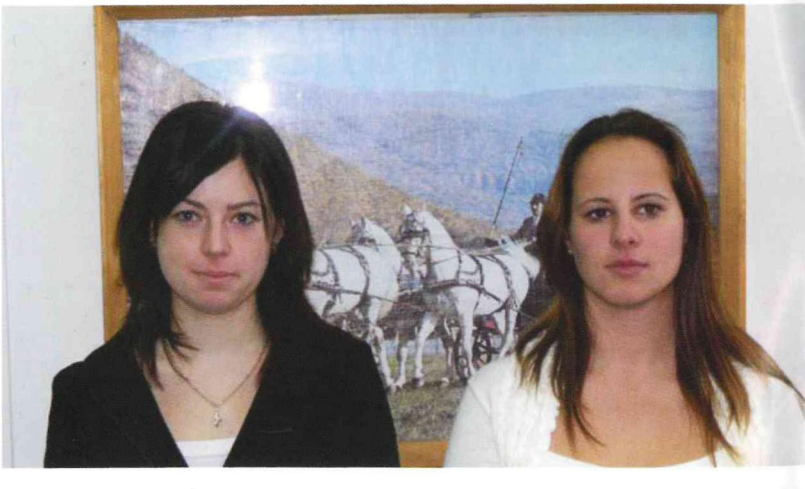

TARTALOM

2 „Aki törekszik, mindent elér" (Apáczai Csere János)

4 Gratulálunk a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar legújabb kitüntettjeinek

4 Gratulálunk Dr. Tenk Antal professor emeritusnak az Apáczai Csere János-díjhoz

4 Lovas szakmai előadás Mosonmagyaróváron

6 Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje Márkus Béla professzornak

7 A GEO-ról Dubaiba

8 Nagy sikerű vetélkedő a Közszolgálati Szakirányon

9 50 éves a szombathelyi tanítóképzés

9 Nyugat 100, Széchenyi 200

11 Szakmai nap a hajléktalanokról a Benedek Elek Pedagógiai Karon

12 Regénypályázaton diadalmaskodott Tarsoly Zsolt, HÖK-elnök

13 Kamerán innen és túl

13 Konferencia felhívás

14 Szöveggyűjteményt publikáltak a benedekes hallgatók

14 Magyar Örökség - díjat kapott Benedek Elek, karunk névadója

15 Erdélyi vendégek a Benedek Elek Pedagógiai Karon

15 Sándor napján bulizott a Szociálpedagógiai Szakkollégium

16 Színház a börtönben – Dr. Józsa Éva rendezésében

17 Fókuszban a fogyatékos hallgatók segítése

18 Hamvas Béla: Egy csepp a kárhozatból

19 A Biblia üzenete a segítő-nevelő szakmában

20 Sébor János tudós professzor tanársegédje voltam

22 Fogathajtó gazdászok

23 Megemlékezés a doni tragédiáról

24 Villőnek is szurkolhattunk

24 Válogatott ZH-sziporkák Agrárgazdaságtanból

25 Fél évig voltam salzburgi diák

26 In memoriam Gubacsy Endre

26 In memoriam Gnám Károly

27 In memoriam Prof. Dr. Czimber Gyula

28 In memoriam Sótonyi László

B3 A Pszichológia Napja a Benedeken

B3 Jókedvű sportolás a III. Benedek Elek Úszóversenyen

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

VII. évfolyam, 2. szám
2009. március - április

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (kommunikációs iroda)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Dr. Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

A címlap: Petyus András
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NYME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

„AKI TÖREKSZIK, MINDENT ELÉR" (APÁCZAI CSERE JÁNOS)

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján, a felsőoktatásban végzett magas színvonalú munkájáért, s a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységéért Apáczai Csere János-díjban részesült Prof. Dr. Tenk Antal, az óvári kar népszerű oktatója, az egyetem korábbi, közkedvelt rektorhelyettese.

- Az oktatási-kulturális tárca miniszterének rangos elismerése hogy érintette?

- Hosszú ideje reméltem, hogy egyszer megélhetem. 1988-ban a feleségem „Kiváló Pedagógus" kitüntetést vehetett át a Parlamentben, ahová én is elkísértem. Hazafelé azt találtam mondani neki, hogy legközelebb ő lesz a kísérő, amikor Apáczai-díjat kapok. Megérte 21 évet várni, sőt azt sem bánom, hogy a szép ünnepség az Országház helyett az Iparművészeti Múzeum aulájában volt, ahol mellettem ült a feleségem.

- Gazdag életpályája, elismertsége, népszerűsége igazolja a címben szereplő állítást?

- Magára a kitüntetésre gondolva feltétlen, tágabban értelmezve már nem ilyen egyértelműen. Apáczainak sem sikerült minden „álmát" valóra váltania. Például, egy akadémia létrehozására készült tervezetének megvalósítását nem kisebb személy gátolta meg, mint Rákóczi György, erdélyi fejedelem. Erdei Ferenctől olvastam: „A lehető cselekvés, a legjobb cselekvés". Tudom, ezért majd sokan pragmatikusnak vélnek, de meggyőződésem, hogy sok keserű csalódástól menekülhetünk meg, ha idejekorán különbséget teszünk az álmok, s a reális valóság között. Vörösmarty is azt vallotta: „Csak a szerénynek nem hoz vágya kínt."

- Apáczai szerint jó kalauzokkal nehéz letérni a helyes útról. Önt, kik kalauzolták?

- Egyetértek Apáczaival, a jó példaképek meghatározóak. Nekem az első, s talán legfontosabb kalauzom az édesapám volt. Falusi szabómesterként, a nehéz második világháborús években - miután négy év katonai szolgálat után hazatért -, éjjel-nappal, angyali türelemmel és derűvel hajtotta (lábbal) a varrógépét, s közben folyton dalolt. Nem is tudom, hogy mikor aludt, mert a hajnal mindig munka közben találta. A legnehezebb időkben is csak azt hajtogatta, hogy „holtunkig majd csak megleszünk valahogyan."

Vass Lajos tanító bácsi emlékét is nagy tisztelettel és szeretettel őrzöm, aki a saját hat apró gyereke mellett, az összevont 1-4 osztály közös foglalkozásait vezette, s olyan fegyelmet tartott, amelyről ma csak álmodni lehet. Mindeközben olyan alapos tudást plántált belénk, amellyel később nívós városi iskolákban is gond nélkül helyt tudtunk állni. A gimnáziumi sok jeles tanárunk közül az irodalmat tanító Fáyné Dr. Csávássy Aliz tanárnőnket kell említenem, aki a szép versek értő szeretetére nevelt. Amíg élt, minden érettségi találkozón beszámoltatott bennünket arról, hogy legutóbbi találkozásunk óta mit olvastunk. Olyankor a legszorgalmasabbat egy, a saját könyvtárából származó, szép könyvvel ajándékozta meg. Ma is féltve őrzöm a tőle kapott „Kő hull apadó kútba" című regényt.

Igen szerencsésnek mondhatom magam, mert életem során később is több kiváló emberrel találkoztam, akik saját példájukkal hatottak rám. Közülük Dr. Keresztény Bélát, a Talajtan című tárgy oktatóját, TDK-témavezetőmet, illetve Dr. Csete László kandidátust, aspiránsvezetőmet kell kiemelnem. Apáczai Csere Jánost, mint pedagógus óriást és Márai Sándort, mint nagy hatású magyar írót egyaránt szellemi példaképemnek tekintem.

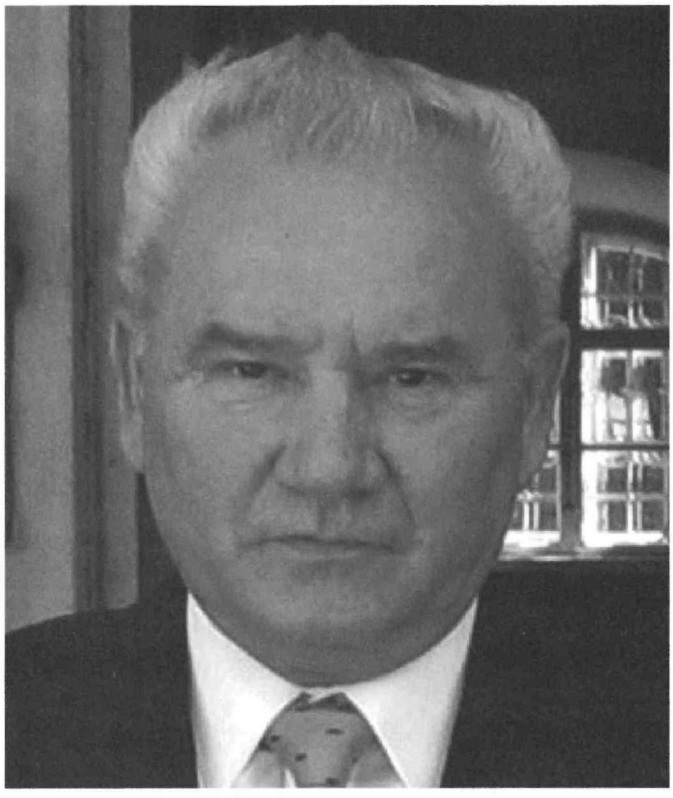

Prof. Dr. Tenk Antal

- „A legszebb mindenkit felülmúlni"- vallotta Apáczai. Ön is így érezte Professor emeritusként az 50 éves érettségi találkozón?

- Soha nem akartam senkit „felülmúlni", de nagy öröm volt szép sikerekről számot adni, s osztálytársaim szívből jövő gratulációit fogadni. Még a 70. születésnapi ünnepemen is részesülhettem elismerésükben, az osztályt képviselő Dr. Kőrös Erzsébet köszöntője által. Fülemben cseng Váci Mihály szép versének egy részlete: „Úgy éltem én, ahogy itt élni kell, ahogy érdemes élni!" Csak remélni tudom, hogy ez rám is igaz.

- Apáczai azt tanította, ahol baj van, ott kell teremni. Ön volt fegyelmi eljárás vezetője, krízis orvoslója, nehéz feladatok megoldója. Milyen emberi tulajdonságok segítették?

- A felsorolt kényes helyzetekben, amikor nem ment minden simán, azok a jellemvonások kerültek előtérbe, melyek közelebb vittek a többség számára kedvező megoldáshoz. Min-

denki kedvére tenni lehetetlen kívánalom. Gyakran olvasok Márait, aki így ír a Füves Könyvében: „Mert van valami, ami több és értékesebb, mint a tudás, az értelem, igen, becsesebb, mint a jóság. Van egyfajta tapintat, ami az emberi teljesítmény felsőfoka. (...) A tapintat és a gyöngédség emberfölöttien érzékel." Igaza van Márainak, mert az említett két adottsághoz szerintem a szeretet, a türelem és a megértés is szorosan hozzátartozik, melyek engem is segítettek eddigi utamon.

- Apáczai követelése a pedagógiai optimizmus, a tanítványok iránti atyai szeretet. A jövő köz- és felsőoktatása lehetővé teszi ezt?

- Nagyon örültem annak, ami a köszöntésekben elhangzott, mert arról győztek meg, hogy jó úton jártam. Igen, általában optimistának gondolom magam, ami sok-sok nehéz helyzeten átsegített már. Ez az optimizmus mondatja velem, hogy minden nehéz helyzetből - így a mostaniból is - van kiút. Nem lesz könnyű.

- Apáczai elvárta a tanítótól, legyen elég tudós hivatalának betöltéséhez, „tudományi fegyverét" soha ne tegye le kezéből. Az oktatás-kutatás egyensúlyát sikerült elérnie?

- Meglehet, a „tudományi fegyveremet" soha nem tettem le a kezemből, de abban nem vagyok biztos, hogy mindvégig sikerült fenntartanom az oktatás-kutatás egyensúlyát. Elég, ha csak azt említem, hogy 15 éven át voltam oktatási dékánhelyettes, 3 évig pedig oktatási rektorhelyettes, az oktatásszervezéssel hivatalból kellett aránytalanul sokat foglalkoznom, s mellette az oktatási óraszámom is elég tetemes volt. Ugyanakkor büszke vagyok arra, hogy az utóbbi 15 év során 26 doktorandusz munkáját irányítottam témavezetőként, közülük 15 már megszerezte a PhD-fokozatot, hatan pedig, most készülnek e szép, de nehéz feladatra.

- Apáczai számon kérte a napi olvasást, „hallást", tanítást, írást. Ön publikál, oktat, ismert a kultúra iránti rajongása, közművelődési tevékenysége, szeretjük alkalmi „opusait". A jó példának lesznek követői?

- Igen, szerencsére minden tekintetben vannak. Először két fiunkat említem, akik már fiatalon szép karriert „futottak be", szorgalmuk és kitartásuk révén. PhD-hallgatóim szinte kivétel nélkül jól felkészült, céltudatos, szorgalmas fiatalok, a jövő reménységei. Többen közülük itt dolgoznak a közelemben, további pályájukat is figyelemmel kísérhetem. Ami meg az „opusokat" illeti: mindkét fiam kipróbálta magát a versírásban és a születésnapi köszöntések sorában is hat olyan vers hangzott el, melyet a kollégáim maguk írtak... Kell-e ennél több?

- Munka közt virágzik a virtus, hirdette Apáczai. A kiegyensúlyozott, vidám Tenk Tóni valósággal „fogalommá" vált, akit mindenki szeret. Valóban a munkának köszönhető?

- Nem akarom a bölcs öreget játszani, de életem során azt tapasztaltam, hogy a munkamániás embereket a környezetük nem igazán szereti. Lehet, hogy titokban becsülik, talán még fel is néznek rájuk, de nem tudják igazán szeretni. Egy korábbi kérdés a számomra fontos emberi tulajdonságokra irányult. Ott nem említettem, pedig nagyon fontosnak tartom: a közösség hangulatának, közérzetének formálásában játszott szerepet, melyben meghatározó a humor. Nem a harsány, durva humorra gondolok, az mindig taszított, de igen fontos, hogy szellemességgel alkalmasint jókedvre tudjuk deríteni, meg tudjuk nevettetni a környezetünket. Valahol azt olvastam, hogy a nevetés gyógyít.

- Minden sikeres férfi hátterében egy nő áll, tartja a régi mondás. Judit asszonyt, fiait és unokáit többször láttuk Ön mellett, most hallani is szeretnénk róluk.

- Sokan közhelynek érzik, pedig ez így igaz: a feleségnek, a gyerekeknek, az unokáknak, a családnak döntő szerepe van a nyugodt munkához elengedhetetlen háttér alakításában. Szerencsésnek mondhatom magam, mert ezt egész eddigi pályafutásom során megkaptam a családomtól. A két fiunk nevelése problémamentes volt, most pedig az öt unoka adja számunkra a derűt, a mindennapi feltöltődést. Róluk nem mesélek, ahhoz az egész lap terjedelme kevés lenne. Viszont még soha, sehol nem beszéltem a hitvesi áldozatvállalás eklatáns példájáról. Amikor 1985-ben oktatási dékánhelyettes lettem, feleségem már két éve igazgatóhelyettes volt. Látva, hogy ez a két »pozíció« kárára lenne a családunk harmonikus működésének, egyszerűen lemondott a vezetői beosztásról. Utólag is köszönet illeti ezért az áldozatért.

- Ama nemes harcot megharcolta, a hitet megtartotta, de úgy érzem a futásnak még nincs vége, még nem elég. Hogyan tovább?

- Én is így látom, még nincs vége, pedig a családom megpróbált visszavonni a tűzvonalból. Úgy érzem, hogy mielőtt hátrébb vonulnék, még néhány dolgot el kell intéznem. Különben is az a meggyőződésem, hogy a futószalagról - lábtörés veszélye nélkül - nem lehet csak úgy, menet közben leugrani. Visszakapaszkodni rá törött lábbal, szinte lehetetlen. A munkatársnőm csak arra kért a 70. születésnapomon, hogy olyan nagy dolgokat, mint az akkreditáció, meg a Gazdálkodás Konferencia, ezután már ne vállaljak. Terveim szerint három feladatot még nagyon szeretnék teljesíteni. Az egyik, a közelmúltban akkreditált Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc-szak beindítása, ahol három tantárgynak is a felelőse leszek. A másik, a még készülőben lévő hat PhD-disszertáció segítése a végkifejletig. Ezen kívül ősszel (október 16-án) szeretnénk itt Óváron megtartani a Gazdálkodásban publikált PhD-hallgatók és doktorok II. Tudományos Konferenciáját. Egyelőre ennyi, de ebből is látható, hogy még tényleg nem elég. Váci Mihállyal vallom:

„Nem elég jóra vágyni,
a jót akarni kell:
És nem elég akarni,
De tenni, tenni kell!"
Én akarom és teszem...ameddig csak lehet!

- Mi pedig Ady Endre sorait idézve kérjük:
„ S akik még vagytok, ...
Őrzők: vigyázzatok a strázsán!"
A kitüntetéshez szívből gratulálok és köszönöm a beszélgetést.

Tóth Mariann

GRATULÁLUNK A MEZŐGAZDASÁG- ÉS ÉLELMISZERTUDOMÁNYI KAR LEGÚJABB KITÜNTETTJEINEK

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter javaslatára a Magyar Köztársaság Elnöke március 15-e alkalmából a magyar mezőgazdaság természeti és biológiai erőforrásainak hasznosításával kapcsolatos fél évszázadon keresztül végzett agrár-közgazdaságtani alkotó tevékenységéért

Dr. hc. Dr. Csete László urat, a közgazdaságtudomány kandidátusát, a Gazdálkodás Folyóirat, valamint az „Agro-21" és „Klíma-21" Füzetek Szerkesztősége főszerkesztőjét, címzetes egyetemi tanárt, a Nyugat-magyarországi Egyetem tiszteletbeli (honoris causa) doktorát a **Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje** kitüntetésben részesítette.

A Magyar Köztársaság Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztere március 15-e alkalmából a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, valamint az agrárszakoktatás területén végzett kiemelkedő munkássága elismeréséül

Prof. Dr. habil. Reisinger Péter úrnak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Környezettudományi Intézete egyetemi tanárának, mb. intézetigazgatónak **Ujhelyi Imre Díjat** adományozott.

A Magyar Köztársaság Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztere március 15-e alkalmából az élelmiszeripar területén kifejtett kimagasló munkássága elismeréséül

Prof. Dr. habil. Szigeti Jenő úrnak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Élelmiszertudományi Intézete egyetemi tanárának, intézetigazgatónak **Pro Alimentis Hungariae Díjat** adományozott.

A Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztere a Magyar Kultúra Napja alkalmából a felsőoktatásban végzett magas színvonalú munkájáért, s a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységéért **Dr. Tenk Antal** professor emeritusnak, a mezőgazdasági tudomány kandidátusának **Apáczai Csere János Díjat** adományozott.

A kitüntetett munkatársainknak a Vivat Academia szerkesztősége szívből gratulál, további eredményes munkát és jó egészséget kíván!

Dr. Vincze Judit
a szerkesztőbizottság tagja

GRATULÁLUNK DR. TENK ANTAL PROFESSOR EMERITUSNAK AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS DÍJHOZ

Ezúton gratulálunk Dr. Tenk Antalnak, szerkesztőbizottságunk tagjának a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Gazdaságtudományi Intézet Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszék professor emeritusának, a mezőgadasági tudomány kandidátusának az Apáczai Csere János Díjhoz, amelyet a Magyar Kultúra napján 2009. január 22-én Dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter, valamint Dr. Manherz Károly felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár adott át professzor úrnak. E szép kitüntetést a felsőfokú oktatási területen végzett magas színvonalú munkájáért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységéért adományozták.

Az elmúlt években számos díjat kapott munkásságáért. 2003-ban tüntette ki a megyei közgyűlés Győr-Moson-Sopron Megye Közoktatásáért Péterfy Sándor-díjjal. A rá következő év tavaszán a köztársasági elnöktől vehette át a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét. Alig két hónap múlva Alma Matere ismerte el a Nyugat-magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója címmel, egy héttel később pedig Győrben kapta meg az Apáczai Emlékérem Aranyfokozatát. 2005-ben PRO URBE Mosonmagyaróvár Díjjal tüntették ki, 2007-ben pedig az Élelmezési Világnap alkalmából a FAO-tól „World Food Day 2007 Medal" kitüntetést kapott. 2008 novemberében - 70. születésnapja alkalmából - a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora, Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr tisztelte meg a professor emeritusi kinevezéssel.

A Gazdálkodás Szerkesztőbizottsága és a magam nevében gratulálok Professzor Úrnak a Díjaihoz és kívánunk az eddigiekhez hasonló szép sikereket és nagyon jó egészséget!

Dr. Vincze Judit
intézeti mérnök

LOVAS SZAKMAI ELŐADÁS MOSONMAGYARÓVÁRON

Mintegy kétszáz résztvevő, hivatásos és szabadidő lovasok, köztük számos felvidéki és burgenlandi érdeklődő, állatorvosok valamint az óvári kar és más intézmények tanárai és tanulói követték figyelemmel dr. Sótonyi Péter anatómia professzor és Dallos Gyula mesteredző szakmai előadását.

„Ha egyszer tavasz akar lenni: az összes jégpáncélok hiába erőlködnek és tiltakoznak."

Juhász Gyula időszerű soraival köszöntötte a megjelent vendégeket 2009. március 14-én Dr. Pongrácz László egyetemi adjunktus, majd úgy fogalmazott, hogy nagy megtiszteltetés, emellett komoly elismerés és egyben tanulási lehetőség is a régió lovasai számára, ha nemzetközileg megbecsült előadókat fogadhatnak az óvári karon, elősegítve ezzel a lovassportok minőségi megújulását Magyarországon.

A köszöntő szavak után Prof. Dr. Schmidt Rezső dékán szólt a résztvevőkhöz, felidézve az óvári lovasiskola múltját, megemlítve napjaink eredményes lovasait. Megnyitójában kiemelte, hogy a kar hangsúlyt kíván helyezni e szakterületre és a hagyományokra építve komolyan részt kívánnak venni a hazai lovasélet fellendítésében.

- A ló testfelépítésének és mozgásainak megismerésével választ kapunk arra, hogy miért képes a csikó születését követően rögtön összerendezett mozgáskombinációkra, eltérően a lassabban fejlődő többi háziállattól, illetve az embertől. Meg-

Az előadásra nagy volt az érdeklődés

tudhatjuk azt is, hogy miért tud a ló álló helyzetben aludni, hívta fel a hallgatóság figyelmét az anatómiai ismeretek jelentőségére Sótonyi professzor. Az Állatorvos-tudományi Kar tanszékvezető egyetemi tanára kiemelkedően fontosnak tartja az egység megteremtését és a magas színvonalú oktatás szerepét abban, hogy Magyarország ismét lovas nagyhatalommá válhasson.

Mi, magyarok, történelmünk aranybetűs korszakát lóhátról írtuk, mondta Dallos Gyula. Bár a történelemformáló szerep tekintetében a lovak egyre inkább visszaszorulnak, mégis a lótenyésztés a lovassportoknak köszönhetően szinte soha nem látott reneszánszát éli, tekintette át történeti példák bemutatásával Dallos Gyula, a díjlovaglás örökös magyar bajnoka az ember és a ló hat évezredes kapcsolatát. A mesteredző szerint a lovassport olyan eszköz az emberek nevelésében, mely a ló által megnyitja a lelket. A ló és a lovaglás biztosítja az ember számára a természetes életformával való kapcsolatot, így nem csoda, hogy a ló ma is a legkedveltebb sporttárs. Az edzések során a ló mellett elsősorban a lovast kell kiképezni és ilyen értelemben lényeges, hogy a lovas rendelkezzen a lovagláshoz nélkülözhetetlen érzékkel, ám mindez mit sem ér, ha hiányzik az értelem, a türelem, az önkontroll és az alázat, mondta a díjlovas olimpikon.

Végül Dr. Szemere Balázs szakállatorvos a légzőszervi megbetegedések kialakulásának hátterét felvázolva a légúti prevenció jelentőségére hívta fel a megjelentek figyelmét.

Majd a rendezvényt támogató cégeknek köszönhetően, „pazar" vendéglátás, illetve kötetlen baráti beszélgetés zárta az eseményt.

Dr. Vincze Judit
egyetemi tanársegéd

Lanczendorfer Zsuzsanna
Búcsú

Búcsúzik a Kedd Asszonya, hóprémes téllel tovaszáll,
de szívében ott él a jázminos nyár.
Sirályok csapata kíséri sikoltva, míg a felhőlépcsőn felfelé lépeget.
Tudja: lelkében már kitörölhetetlen a kikelet.
Értetlenül és csodálkozva nézik, mindenkit megzavar,
a jó Isten talán érti, hogy mit akar?
Búcsúzik a Kedd Asszonya
lelkében az emlékekből nőtt virágos rét,
mely vállára borulva nem hagyja kihűlni szívét.

Szollár Márk Bence
Múlt, jelen, jövő

Elfogytam teljesen, miközben érzem
Hiányzott már nekem - a jövőt kémlelem
Megkaptam életem, magamra döbbentem
Innentől végeztem: - szabadon, ég velem!
Álomból ébredtem. Melletted éberen
Múltunk a jövőben megszépül kedvesem

Lágy tavasz, mély nyár, langyos szél, félhomály
Mámor és zene vár - mindegy, hogy merre már
Sötét éj illatár, vad játék, kihagyni kár
Hajnal két harmatágy - a hűvös szél tovaszáll
Új reggel, indulás. Állomás, vallomás
Új arcok utazás, őszinte mosolygás

Mi lesz még? - ne kérdezd. Meddig még? Mennyi lesz?
Amíg jó, addig ez, biztos, hogy elég lesz.
Bármerre tévedek, valahogy megélek
De amíg élek téged nem feledlek
De amíg élek téged nem feledlek

Vörös Izabella
A tükrön túl

Napom mögött ki figyel?
Holdam előtt ki remél?
Szelem arcát ki simítja?
A tükrön túlról ki néz vissza?

Napom mögött békém réme.
Holdam előtt a felesége.
Szelem arcát nem simítom.
A tükrön túlról én visítok.

MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND LOVAGKERESZTJE MÁRKUS BÉLA PROFESSZORNAK

Prof. Dr. Márkus Béla, karunk volt dékánja, jelenleg intézetigazgató egyetemi tanára eddigi munkássága elismeréseként magas állami kitüntetést vehetett át Hiller István minisztertől a március 15-i ünnepség alkalmából.

Márkus professzor úr harminchét éves felsőoktatási múlttal rendelkezik, melyből az első 22 évet a Budapesti Műszaki Egyetemen töltötte. Ott geodéziát, számítástechnikát, programozást, később térinformatikát, térbeli műveleteket, térbeli módszereket, térinformatikai menedzsmentet oktatott. Részt vállalt a BME angol nyelvű térítéses képzésében is. Közben egy félévet a Salzburgi Egyetemen dolgozott vendégprofesszorként. Geodéziai automatizálás témában számos informatikai kutatási projekt vezetését látta el. A kilencvenes évek elején volt több a térinformatika elterjesztését célzó kezdeményezése, melyek közül talán kiemelkedik az NCGIA CC magyarítási projekt szervezése, ahol öt egyetem és négy kutatóintézet vállalt részt.

1994-ben pályázat útján került Székesfehérvárra, ahol első feladataként megszervezte a Térinformatika Tanszéket, mint az ország első önálló ilyen jellegű egységét.

Az egyik első tevékenységeként a kommunikációs lehetőségek javítására megpályázta és elnyerte a Nemzeti Informatikai Infrastruktúra Alapítvány (NIIF) székesfehérvári regionális központjának kiépítési lehetőségét. Ez megalapozta az Internetes kapcsolatokat és jó hátteret szolgáltatott a későbbi projektkapcsolatok kiépítéséhez. Munkatársaival közösen megszervezte az oktatóknak szóló hazai és nemzetközi térinformatikai tanfolyamot. Így viszonylag hamar országos, illetve nemzetközi szintű elismeréseket nyert el. 1995-ben Idrisi (Clark University, USA) Regionális Tudásközponttá vált a kar. 1995-től tagja lett a Tanszék az UNIGIS távoktató egyetemi hálózatnak. Ettől számítva átlagosan minden évben sikerült egy EU projektet nyerni, ami nagyban hozzájárult a Főiskola oktatási fejlesztéseihez. Ezek a projektek (OLLO, DLG, PRONET, UNIPHORM, SDiLA, LIME) bemutatták a távoktatás létjogosultságát a szakmérnöki képzésben, és fokozták a főiskola rugalmasságát a továbbképzésekben, lehetővé tették - többek között - a Nemzeti Kataszteri Program Oktatási projektjében a vezető szerep felvállalását. A tevékenysége nyomán a földhivatali szektor Oktatási Stratégiája is a távoktatást tekinti a legfontosabb továbbképzési alternatívának. A tanszéken rövid idő alatt a kezdeti három főállású oktatói létszámról felfutott 8-9 fős egységgé, mely létszám mellett, a térinformatikai vállalkozásokkal kiépített jó kapcsolatoknak köszönhetően, rendszeresen 2-5 fő ösztöndíjas segíti az új szoftverek megismerését és a hallgatókkal való megismertetését. Fontos eredménynek tartom az ERASMUS EU-program keretében beindított diákcsere kapcsolatokat Ausztriával, Hollandiával és Spanyolországgal.

Márkus Béla közben sikeres habilitáció után 1999-ben elnyerte az egyetemi tanári kinevezést.

2001-ben pályázott először főigazgatói megbízatásra, melyet el is nyert. Kis mértékben átalakította a kar struktúráját, korszerűsítette a vezetést. Saját és munkatársai folyamatos és sikeres pályázati tevékenysége révén számos nagy volumenű projektet irányított, illetve irányít jelenleg. Ezek jelentős része nemzetközi együttműködés keretében zajlik, melyek nagyon jól hasznosulnak a munkatársak szakmai fejlődésében. Több vezető oktatót sikerült bevonnia a kar munkájába, mint kinevezett munkatársakat. Ez jól hasznosult a kar akkreditációs tevékenységében. Kezdeményezésére létrejött az Általános Jogi Tanszék a szervezői képzés támogatása érdekében. A kutatási tevékenység támogatására kezdeményezte a kihelyezett Térinformatikai Technológiák Tanszékének alapítását a FÖMI-vel közösen.

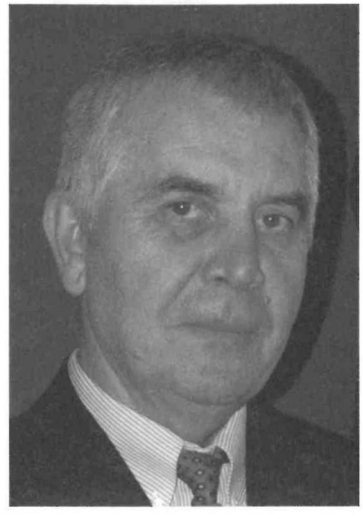

Prof. Dr. Márkus Béla

Az interaktív elektronikus médiával támogatott oktatás illetve tanulás (computer-based learning/training újabban e-Learning) fontosságát felismerve formálta a főiskola oktatásfejlesztési törekvéseit (OLLO, DLG, PRONET, UNIPHORM, SDiLA, LIME). Ezeket tovább erősítette NetCAMPUS, NODE (Networked Open Distance Education) és az URBAX-projekt. Munkatársaival sokat tett az oktatási portál fejlesztése érdekében. Elkészült az eGEO rendszer (www.egeo.hu), kezdetben saját programozói fejlesztésben, majd 2003-tól a GeoView Systems támogatásával egy speciális portálfejlesztő keretrendszerben, végül a Moodle rendszerben oktatási portállá fejlesztve.

2004-ben ismételten sikeresen pályázott a főigazgatói feladatra. Második ciklusa során a GEO főiskolai karból egyetemi karrá változott, és ezzel megbízatása dékáni címet eredményezett. A kari változást segítette, hogy sikerült doktori programot szervezni az Erdőmérnöki Kar támogatásával. A teljes elismerés másik feltételeként irányításával Birtokrendező MSc szakot alapított a kar.

Munkája során mindig nagy figyelmet fordított a továbbképzési tevékenységre. Szakfelelősként irányítja a jelenleg Geoinformatika szak néven működő képzést, de támogatta a többi szak létesítését és akkreditálását is, melyekben oktatóként is mindig közreműködött.

Irányításával illetve támogatásával a kar rendkívül sikeres pályázati tevékenységet folytatott az infrastruktúra fejlesztése terén is. Ezek eredményeként létrejött a főépület bővítése HEFOP támogatással, a Budai úti campus PPP keretében, melyhez a kollégium felújítása is társult. Sikeresek voltak a műszerfejlesztési pályázatok is, melyek révén a kar ismét a legkorszerűbb mérő és feldolgozó eszközökkel rendelkezik.

Legismertebb kutatási területei:

- digitális domborzatmodellezés,
- térbeli elemzések megbízhatósága,
- térbeli döntések támogatása,

• távoktatási módszerek és eszközök, e-Learning.

Legfontosabb megbízatásai:
• a FIG Oktatási Bizottságának elnöke,
• a FIG Foundation Igazgató Tanácsának tagja,
• az MFTTT FIG Nemzeti Bizottság elnöke,
• a Geodézia és Kartográfia Szerkesztő Bizottságának tagja,
• az EuroPACE Igazgató Tanácsának tagja,
• a magyar UNIGIS elnöke.

Szakirodalmi tevékenysége hazai és nemzetközi konferenciák, kiadványok mellett alapképzési és továbbképzési jegyzetek formájában is megjelenik magyar és angol nyelven egyaránt.

Kitüntetését több évtizedes oktató, kutatói és vezetői tevékenysége, 7 éves főigazgatói illetve dékáni munkája, iskolateremtő munkája indokolta.

Professzor Dr. Márkus Béla kitüntetéséhez gratulálunk.

Dr. hc. Dr. Szepes András

A GEO-RÓL DUBAIBA

Szinte még meg sem száradt a tinta a diplomámon, amikor már az Emirates légitársaság délutáni Bécs-Dubai járatán ültem. Államvizsga előtt pár héttel olyan munkalehetőséget kaptam, ami az ember életében ritkán adatik meg és – főleg a mai világban – nagyon meg kell becsülni.

Egy magyarországi földmérő cég, amely osztrák magasépítő cég alvállalkozójaként az Egyesült Arab Emírségekben dolgozik, három hónapos időtartamra földmérőt keresett. Némi gondolkodás után igent mondtam az ajánlatra. A döntésben sokat segített a családom és a barátaim maximális támogatása.

Az Egyesült Arab Emírségek a Közel-Kelet leggyorsabban fejlődő állama, a Perzsa-öböl déli partján az Arab-félsziget délkeleti csücskében. Területe valamivel kisebb Magyarországénál, a népesség megközelítőleg 5 millió fő. Az ország éghajlata sivatagi, az októbertől májusig jellemző 25-35 fok közötti maximum értékek egészen jól viselhetők, de a májustól októberig terjedő időszak 43-48 fokos maximum hőmérséklete a rendkívül magas páratartalom mellett nehezen elviselhetővé teszi ezt az időszakot. A csapadék nagyon ritka, éppen ezen a héten vártuk, hogy essen. Nem esett. Azok a kollégák, akik már régebben vannak itt mondták, hogy legközelebb valószínűleg már csak jövőre fog esni. Jellemző viszont az otthoninál sokkal sűrűbb és tartósabb köd képződése, illetve a számomra eddig ismeretlen homokfúvás. Ilyenkor úgy néz ki, mintha köd lenne, pedig nincs. A levegő tele van hihetetlenül apró szemcséjű porral és homokkal. Az egyik homokfúvásos napon – reggel – véletlenül nyitva felejtettük az ablakot. Mire este hazaértünk a sivatag beköltözött a lakásunkba, így „megnyertünk" egy egész estét betöltő takarítást. Az ország nagy része homokdűnékkel borított síkság, a Rub al-Khali sivatag, az északkeleti részén emelkedő kopár mészkőhegység az Ománi-hegység része.

Az ország 7 emírségből áll, államszerkezete egy kicsit emlékeztet az Amerikai Egyesült Államokhoz. Az államfő az Abu Dhabi-i emír, Kalifa bin Zayed sejk, a miniszterelnök a dubai emír, Mohamed bin Rashíd al-Maktum sejk. Az ország fővárosa nem a mindenki által ismert csillogó Dubai, hanem a kisebb, barátságosabb és lakhatóbb, az arab identitásból többet megőrző Abu Dhabi.

Az ország területén a középkorban beduin törzsek éltek, amelyek Kr.u. 500 körül Jemenből vándoroltak az ország déli részébe, a mintegy 100km hosszan elnyúló Liwa oázisba. Ezekből a törzsekből kerültek ki az ország vezető családjai, a Zayed és a Rashíd családok, akik a XVIII. század végén tették át székhelyüket Abu Dhabiba, amikor is édesvizet találtak a szigeten.

Ezt követően az ország területén elhelyezkedő kisebb-nagyobb emírségek, az olajvagyon felfedezése előtt főként datolyatermesztésből és gyöngyhalászatból éltek. Az múlt század '60-as éveinek elején először Abu Dhabiban találtak olajat, majd pedig az ország nyugati részén is felfedezték a föld gyomrában rejlő hatalmas olajvagyont. Az akkori uralkodó nem ismerte föl az olajban rejlő lehetőségeket, csak utódja Sultan bin Zayed sejk. Az ő 1967-es trónra lépésétől kezdődik az Emírségek modern története és az ország mérhetetlen fejlődése. A fejlődést jól mutatja, hogy a '70-es évek elején az országban nem volt épített út. Ma ehhez képest legalább 2, de inkább 3-4 vagy még ennél is több sávos autópályák kötik össze a sivatagban elhelyezkedő városokat Abu Dhabival és Dubaial. A mai állam megalakulása előtt az ország területén 7 különálló emírség létezett, amelyek 1972-ben közös megegyezéssel létrehozták az Egyesült Arab Emírségeket. Az ország azóta is a térség egyik legstabilabb állama.

Bécsből kora délután indultunk el, felszálláskor kezdett el havazni. A repülőút kicsivel több mint 5 óra volt. Először csak a Fekete-tenger partját láttuk meg a sötétben, de a Perzsa-öböl fölé érkezve csodálatos látvány tárult elénk, Kuvait és az iraki kikötők fényei, a sok száz olajfúró torony az öbölben. Vittünk magunkkal egy mérőállomást is kézipoggyászként. Mondanom sem kell, hogy csodájára jártak a repülőtéren. A legviccesebb a japán repülőtéri ellenőr volt, aki ült a fémdetektor kapu mellett és kérte, hogy nyissam ki. Meglátta a műszeren a Leica feliratot. – Áá, Leica, photomachine – mondom, az, ez egy speciális fényképezőgép - úgyhogy nem is akadékoskodott tovább. Beültünk egy taxiba és irány a szálloda. Az első héten Dubaiban laktunk, csak ezt követően költöztünk át Kalifa Citybe, Abu Dhabi egyik épülő elővárosába, egy teljesen átlagos lakásba. Az Emírségek épülő Forma-1-es pályája, az Abu Dhabitól nem messze fekvő Yas Islandon épül, így az első héten a Dubaiból való bejárás eléggé fárasztó volt, mintha otthon Pestről Siófokra járnunk volna dolgozni. Az első munkanapon értünk jött a cég egyik sofőrje, Ali, majd kaptunk egy saját autót, ami nagy előny, mert ebben az országban csak autóval lehet normálisan közlekedni. Mindenki ezt használja, hiszen egy liter benzin 70-80 Ft-ba kerül. Megérkezésünk után be lettünk mutatva mindenkinek, gyakorlatilag a világ minden tájáról dolgoznak itt emberek. A felső vezetők a cégnél angolok, illetve osztrákok. A földmérők nagy része indiai, nagyon sok a filippín, ők főleg a safety manager irányítása alatt dolgoznak. A munkások döntő többsége pakisztáni, indiai illetve elvétve akad egy-két nepáli és van néhány kelet-afrikai technikus. Ezután részt vettünk a safety oktatáson. Érzésem szerint az egész

safety dolog eltúlzott. Természetesen kötelező a sisak, illetve a láthatósági mellény, meg a napszemüveg és a kesztyű. Az utóbbi kettő talán még sohase volt rajtam, mert egyrészt szemüvegben én nem tudok mérni, másrészt nem fázik a kezem. Ezért természetesen mindig szólnak a safetysek, vagy ami még jobb, az előző rendszer III/III-as ügynökeit megszégyenítő módon teljesen észrevehetetlen helyről lefényképeznek, majd az irodában mutogatják a képet és elmondják a szokásos szöveget. Ami a legérzékenyebben érint, az a dohányzási tilalom, amit kötelező betartani, mert akár bilincsben vihetnek el, ha megszegem.

Yas Island eredetileg egy félsziget volt, de az arabok úgy gondolták, hogy szigetet csinálnak belőle és az oda vezető utat átvezetik a tenger alatt. A leendő versenypálya közepén épül egy szálloda, illetve kettő, ugyanis a két szálloda egymásra merőlegesen helyezkedik el, és köztük fog haladni a pálya. Erre a két épületre kerül egy acél tetőszerkezet és arra rakták rá az ablaktáblákat. Természetesen a tetőszerkezet sok kis darabból, ún. ladderekből áll össze. Ezeknek egy megengedett tűrésértéken - ± 15 mm - belül a tervezett helyükre kell kerülniük. Ez sokszor nem egyszerű, hiszen a létrák tömege sokszor meghaladja a 10 tonnát, mérete az átlóban mérve pedig a 10 métert. Tehát a legfontosabb feladat a létrák behelyezésénél történő geodéziai művezetés illetve a tetőt tartó oszlopok beállítása. Emellett természetesen a tetőszerkezettel összefüggő bármilyen jellegű geodéziai munka szóba jöhet a mozgásvizsgálatoktól elkezdve a különböző kiegészítő tartószerkezetek ellenőrző beméréséig, illetve néha a létrák előgyártásában is részt veszünk. A létrák elhelyezéséhez az egész szerkezetet alá kell állványozni, és elkészíteni a létrákat tartó fogadófüleket, az ún. supportokat. Egy létrát méretétől függően általában 3-7 support pont tart, amelyeket az indiai kollégák tűznek ki, így folyamatos kapcsolatban állunk velük. A létrák négy sarkán négy fóliát helyezünk el, amelyeknek ismertek a koordinátái, így a létrák helyzetének beállítása ez alapján történik. A Leica TCR 305 műszerekkel történő méréseket egy helyi alappont hálózatra támaszkodva végezzük el, kizárólagosan szabadálláspont alkalmazásával. A pontossági követelményeket sokszor nehéz teljesíteni a sugárzó napsütés okozta légrezgés és léglengés miatt.

A pénteki szabadnapokon igyekszünk bejárni az ország minden szegletét, gyakorlatilag mindenhol voltunk, ahol lehetett, a sivatagtól elkezdve a hegyeken át a tengerparti nagyvárosokig. Azt figyeltem meg, hogy az ország kettős képet mutat. Dubait teljesen előtérbe helyezték és az ország fejlesztéseinek 80-90%-a ide összpontosul, holott a Dubai emírség olajban meglehetősen szegény, az ország olajtermelésének 80%-a az Abu Dhabi emírségben található olajkészletből származik. Ennek ellenére Dubaiba pumpálják a pénzt hihetetlen mennyiségben, elsősorban a turizmusra alapozva. Helyesen ismerték fel, hogy az olajkészletek elapadása után az egyetlen bevételi forrás a turizmus lesz, és mindent meg is tesznek ennek érdekében. Pálma-szigetek, Világ-szigetek, új városok és városrészek, szállodák építése. Ennek ellenére nekem sokkal jobban tetszett a sivatag a maga halálos csendjével és kietlenségével, a kopár hegyek a sok-sok wádival, a világtól szinte elzárt kis falvak. Olyan helyeken, ahol az ember azt gondolná, hogy nem emberlakta terület, és mégis élnek ott, ahol semmi nem látszik a gazdagságból, fényűzésből csak az ország és az arab világ másik arca.

Nagy Dániel

(Fotók a színes belső borítón találhatók.)

NAGY SIKERŰ VETÉLKEDŐ A KÖZSZOLGÁLATI SZAKIRÁNYON

Száznál is több érettségi előtt álló középiskolás részvételével, nagy sikerrel zajlott le a Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézet által 2009. január 8-án megrendezett „Egyetemfoglaló" verseny.

A szombathelyi, mosonmagyaróvári és soproni diákok a vártnál jóval nagyobb felkészültségről, általános műveltségről és helytörténet ismeretről tettek tanúbizonyságot. Általában jól válaszolták meg a vetélkedő kérdéseit, amelyeket a mitológiától a zenetörténetig, a képzőművészettől a közgazdaságtan közszolgálati szakon tanított ismeretig a Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézet tanárai állítottak össze.

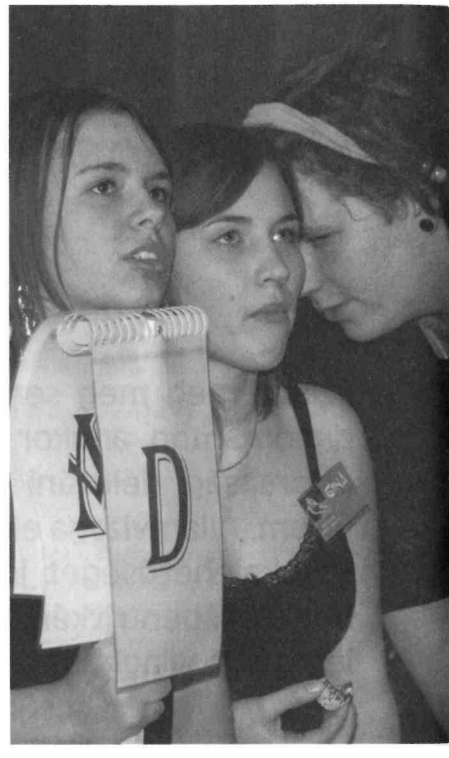

Magas szintű felkészültségről tettek tanúbizonyságot

A jó hangulatú vetélkedőn mindenki ajándékot kapott, a szurkolótábor éppúgy, mint a versenyzők.

A csaknem kétórás versenyen a következő eredmény született:
1. Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola
2. Vas- és Villamosipari Szakképző Iskola és Gimnázium
3. Széchenyi István Gimnázium

A legszebben díszített vár díját a Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium nyerte.

Támogatóink, akik ebben a nehéz időszakban pénzt és tárgyi ajándékokkal segítették a szervezést: Dr. Schmidt Péter, az Egészséges Nemzedékért Alapítvány elnöke; NYME-KTK Pénzügytan Intézete; NYME Benedek Elek Pedagógiai Kara; Quaestor Kft.; Jégverem Fogadó, Sopron; Büki Gyógyfürdő Zrt.; Therma '92 Kft., (Major József); Peresztegi Pékség; Herballon ajándéküzlet; Generali Biztosító Zrt.; Perkovátz Ház Baráti Köre; Reprolan Kft.; Hillebrandt Nyomda; Cédrus Könyvesbolt; Mátyás király utcai csokoládészalon; Grafik Dekor reklámgrafikai és dekorációs műterem, Sopron; Gysev Zrt.; Grafológiai Intézet, Győr; Ciklámen Fagylaltozó, Söpte; Alexandra Könyvesbolt

50 ÉVES A SZOMBATHELYI TANÍTÓKÉPZÉS

A felsőfokú tanítóképzésről kiadott törvényerejű rendelet kihirdetésének, illetve a kőszegi tanítóképzés Szombathelyre helyezésének 50. évfordulója tiszteletére konferenciát rendezett az MNSK és az MTA

Gyermekszakosok – így nevezte köszöntőjében a tanító szakosokat dr. Gáspár Mihály, az MNSK dékánja. Ebből következően a tanítók mások, mint a szaktanárok, s ez nem csupán pápai vagy szombathelyi hagyomány, hanem a magyar felsőoktatás olyan kincse, amit meg kell őrizni.

Horváth Margit nyugalmazott főiskolai tanár a kőszegi tanítóképző Szombathelyre helyezéséről emlékezett meg. 1958-ban két évfolyamot telepítettek át Kőszegről, ennek köszönhette a város, hogy egy évvel később már kilenc évfolyamon volt oktatás. Hiszen 1959-ben a zalaegerszegi tanítóképző is a vasi megyeszékhelyen folytatta a munkát, emellett Székesfehérvárról idekerült még hat fiú. Az 1959/1960-as tanévben Magyarországon tíz felsőoktatási intézmény kezdhette meg működését, a többi között Szombathelyen. Érettségire épülő, hároméves képzést folytattak. Az intézmény a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Károlyi Gáspár téren található jelenlegi A-épületében kapott helyet. A falak között korábban reálgimnázium, az '50-es évek végén katonai funkciókat betöltő kórház működött. Időközben a kőszegiek is belátták, hogy a tanítóképzőnek Szombathelyen van a legjobb helye. Elhaltak azok a hangok, amik szerint a város elrabolta az iskolát; a határsávban található Kőszeg elhelyezkedése okán visszafejlődésre ítéltetett. Az előadó rámutatott: a 20. században nem lehet csak lámpás a pedagógus, kevés, ha a tanulókkal csupán a világ változásait láttatja meg. Korszerű, nem közép-, hanem felsőfokú oktatási intézményi keretek között lehetett igazán hatékony a tanítóképzés. Hazánk ezzel nemzetközi vonatkozásban is jelentős előnybe került; ebben az időben felsőfokú tanítóképzővel számos környező ország még nem büszkélkedhetett. S hogy milyen volt a képzés, aminek hatására hamarosan csak szombathelyi modellként emlegették az itteni oktatói munkát? Inspiráló, segítő, talentumot észrevevő, továbbtanulásra fogékony tanítók képzése volt a cél, mondta az előadó. A nevelés hatása akkor is megmarad, ha az ismeretek feledésbe merülnek, ezért a tanárok személyes példája ugyancsak sokat jelentett a korabeli diákoknak. Kiváló, az életben helytálló, munkájukkal elégedett tanítókat képeztünk, akiket ugyan tapasztalatom szerint 14–15 évesen elsősorban a gyermekszeretet vezetett a pályára, de a felsőfokú tanulmányaik ideje alatt ezt egyre inkább kiegészítette a szakma szeretete, hangoztatta Horváth Margit.

Dr. Füle Sándor nyugalmazott főiskolai tanár előadásának elején leszögezte: a tanítóképző intézet tette igazi pedagógussá. A hazai tanárképzést európai színvonalúnak tartja, mint mondta, a hazai tanárképzés miatt külföldön soha nem kellett szégyenkeznie. Ugyanakkor nem feledkezhetünk el néhány teendőről sem, amelyek tovább javíthatják a képzés színvonalát, figyelmeztetett. A legfontosabbak közé az oktatók tapasztalatcseréjének erősítését sorolta, valamint azt, hogy javuljon a tanítók társadalmi helyzete.

A konferencián a fentieken kívül dr. Varga József a 19. századi győri schola praeparandorum gyakorlati képzéséről, dr. Patyi Gábor az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek soproni tanintézeteiben megvalósult tanító- és óvóképzésről, dr. Tungli Gyula a Pápáról induló Békefi Antalról, Békefi Gáborról, Hollósy Tiborról és Lux Ibolyáról szólt. Dr. Molnár Béla a tanítóképzés pauzáját jelentő 1948-as és 1949-es évekről, Langerné Buchwald Judit a német és magyar nyelvű neveléstudományi szakirodalomban és sajtóban fellelhető Waldorf-pedagógia recepciókról, Alpárné dr. Szála Erzsébet a Soproni Felső Egyházmegye népiskoláinak történetéről beszélt. Dr. Lányi Katalin dr. Vajda György Mihály professzorral kapcsolatos gondolatait osztotta meg az érdeklődőkkel. Dr. Bokkon László a végzős hallgatók gyakorlati pedagógiai tevékenységre történő felkészültségéről, Holecz Anita a tanítójelöltek pszichés jellemzőiről, Némethné dr. Tóth Orsolya a testnevelés és tanító szakos hallgatók között elvégzett pályaválasztási motivációs vizsgálat eredményeiről, Heszteráné dr. Ekler Judit pedig a tanító szakos hallgatók értékítéletének képzés közbeni változásáról ejtett szót.

Kleinhappel Miklós

NYUGAT 100, SZÉCHENYI 200

A Nyugat című irodalmi folyóirat 100. születésnapját, valamint Széchenyi István, a legnagyobb magyar szombathelyi vizsgáinak 200. évfordulóját ünnepelték nemrégiben

A Nyugattal a helyzet... című Nyugat-konferencia nem előzmények nélküli Szombathelyen. A Bölcsészettudományi Kar (BTK) Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet 2005-ben József Attila születésének centenáriuma apropóján Száz év magány címmel rendezett nagy sikerű konferenciát (az előadások szövegéből összeállt kötetet pillanatok alatt elkapkodták, azóta is hiánycikk). S ha már a kapcsolódásoknál tartunk: a költő maga is a nyugatosok táborát gyarapította, ifjú tehetségként az 1920-as években többek között Szabó Lőrinc, Németh László, Illyés Gyula társaságában tűnt fel. A BTK Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet és a Vas Megye Közgyűlése Tudományos Tanácsadó Testülete által rendezett tudományos tanácskozáson dr. Czetter Ibolya intézetigazgató elmondta, a centenáriumok egyebek mellett a visszatekintésre adnak alkalmat. Arra, hogy tisztázzuk az ünnepelttel való kapcsolatunkat. Az önvizsgálat szükségessége mellett szól még az, hogy e konferenciát Nyugat-Magyarországon, a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központban, vagyis egykor a Nyugat királynőjének is titulált városban rendezték. Nem véletlen tehát a rendezvény elnevezése sem, hiszen a címadó mondatot (Eric Maria Remarque után szabadon) mindenki azonos – a

változatlan - szóval fejezi be. Nyugaton tényleg változatlan a helyzet? - hangzott el a kérdés. Hazánk az Európai Unió tagja, ekképp a folyóirattal kapcsolatos politikai és társadalmi idea nincs többé. Jogosan merül hát fel bennünk a kétkedés: érvényesülhetnek-e, és ha igen, hogyan, a magyar értékek a kultúra európai piacán? Egyáltalán, mit ér az ember, ha magyar? Időszerű-e még a nyugatosság a tudományos szemfényvesztés, a vizuális terror világában? Mi a sorsa a félszeg és jóindulatú írástudóknak információra éhes, rekordbecsvágyban szenvedő korunkban? És mi a sorsa a humán kultúra értékeinek, a tudománynak? Csaknem mezítelen a Nyugat királynője, de nem csak „róla", hanem az egész nyugatról elmondható, hogy összefogás helyett megosztottság uralkodik, nincs pezsgő kulturális, szellemi élet, hiányzik a teremtő és megőrző generáció, híján vagyunk a géniuszoknak. Ezzel szemben a folyóirattal korántsem ez a helyzet - jelzi ezt a konferencia is, amelynek szervezői igyekeztek a sokszínűség jegyében megvalósítani a tanácskozást. Felidézve ezzel azt az aranykort, amit a Nyugat jelentett: a kulturális progressziót, a több nemzedék gondolkodását és szellemiségét meghatározó hagyományteremtő műhelyt, amely nemzetközi kitekintésű polgári kultúrát jelentett. 100 év telt el a folyóirat első számának megjelenése óta, több százan értelmezték és definiálták újra a Nyugat helyét az irodalomban és a kultúrtörténetben, ám a mai napig kérdések sokasága van előttünk. Értelmezések, amelyek éppen Szombathelyhez kötődnek, és kérdések, amelyeket itt válaszolhatunk meg. Előbbiek két neves irodalmár, Láng Gusztáv és Lőrinczy Huba nevéhez kötődnek. Oktatói-kutatói hagyományaikat, örökségüket pedig ápolnunk kell. Az irodalom tanszék fény(Nyugat) korát jelentik ők, akik hittek abban, hogy a művészet és a tudomány az élet legnagyobb feladata. Tőlük tanultuk a tudós munka alázatát, a tudomány iránti elkötelezettséget, a középszerűség elutasítását - zárta szavait Czetter Ibolya.

A konferencián 21 előadást hallgathattak meg a résztvevők. Érfalvy Lívia Ki beszél kihez? - A lírai beszélő kérdéseiről Kosztolányi Dezső Esti Kornél éneke című versében címmel például arról beszélt, hogy ma már nem állja meg a helyét az álláspont, miszerint a mű a szubjektum önkifejezéseként értelmezhető. Horváth Kornélia Hagyománytörténés: Kosztolányi és Petri elnevezésű prezentációjában elhangzott: bár a két szerző műveiben több (egyebek mellett modalitás- és világlátásbeli) különbség fedezhető fel, a környezetbeli látásmód szempontjából sok közös vonásuk van. Láng Gusztáv a kánonokról és az apokrifekről szólt, Schiller Erzsébet a Nyugat antológiáiról, Bokányi Péter a folyóirat hasábjain megjelent történelmiregény-vitáról, Tverdota György Németh Andor és a Nyugat kapcsolatáról osztotta meg gondolatait a hallgatósággal. Mekis D. János a Nyugatban megjelent önéletírásokról, Barták Balázs Nietzschenek a Nyugat első nemzedékére gyakorolt hatásáról, Szilágyi Zsófia pedig Móricz Zsigmond félbehagyott Kamaszok című regényéről fejtette ki nézeteit. A bölcsészkar fiatal oktatói Juhász Andrea és Kovács Ágnes, akik egyben a rendezvény szervezői voltak Kuncz Aladár munkásságát és Elek Artúr prózaművészetét mutatták be.

Széchenyi-projekt

Nemzetközi tudományos konferenciával és ünnepséggel zárult az Itt kezdődött a reformkor című Széchenyi-projekt. A legnagyobb magyar, Széchenyi István szombathelyi vizsgáinak 200. évfordulója tiszteletére a BTK Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet Élményközpontú irodalomtanítási program által gondozott projekt az Ünnepi Könyvhéthez kapcsolódóan 2007 májusában a 24 órás felolvasással vette kezdetét. A nagy dolgokat nagy emberek alkotják, a nagy emberek pedig nem kis részben pedagógusoknak köszönhetik nagyságukat - ez volt a projekt gondolati középpontja. A szombathelyi tudós tanárok minden bizonnyal jelentősen hozzájárultak a legnagyobb magyar szellemiségének - s ezzel az ország felemelkedésének, reformkorának - megteremtődéséhez. Több dokumentuma megtalálható az itteni múzeumokban, könyvtárakban és a levéltárban annak, hogy Széchenyi az akkor alig háromezer lelkes Szombathely líceumában szerezte meg filozófiai képesítését. A dr. Fűzfa Balázs projektvezető által kézben tartott kezdeményezés e fontos tényt tette közismertté és állította reflektorfénybe. A záró konferencia első napján a program Dölingben és Nagycenken kezdődött, ahol az érdeklődők koszorúzáson vettek részt. Az előadások előtt Jordán Tamás előadta a Széchenyi emlékezete című Arany-költeményt. Az ünnepi műsor keretében este Majtényi László, Vas Megye Közgyűlésének alelnöke mondott beszédet, majd levetítették Horváth Zoltán Döblingtől Szombathelyig - 48 órás felolvasás című rövidfilmjét. Ezt követte a Weöres Sándor Színház Széchenyi - 9700 című műsora, és a NYME-SEK Berzsenyi Dániel Vegyeskar fellépése Musica Sacra a 19. században címmel.

Merésznek tűnő, de nem túlzó a konferencia címében megfogalmazott állítás, mutatott rá előadásában Tilcsik György, aki néhány ismert és ismeretlen adatot osztott meg a hallgatósággal Széchenyi István Vas megyei kapcsolatairól. Például azt, hogy miért éppen a szombathelyi líceumba íratták be fiúkat a szülők: miután Széchenyi Ferenc gróf a megye főispáni helytartója lett, Batthyányi Lajos nagyanyjától birtokokat, Szombathelyen házat (a város polgárává is iktatták), Apátiban pedig földet és kastélyt vásárolt. A család így költözhetett a megyébe. Katona Attila előadásából megtudhattuk, nem is olyan egyszerű megválaszolni a kérdést, mikor kezdődött a reformkor. Az előadó rávilágított a korszakolás problematikájára: egyesek az 1825-ös országgyűlést, mások 1830-at, vagy éppen az 1832-1836-os első reformországgyűlést tartják a korszak kezdetének. Általában komolyabb kormányzati kezdeményezéseknek, vagy korszerű programmal fellépő politikai csoportok felbukkanásának az idejét tartják egy-egy korszak kezdetének. Mindazonáltal a leggyakoribb - hangsúlyozta az előadó -, hogy az események észrevétlenül, lopakodva alakítják a történelmet. Mire feleszmélünk, már benne vagyunk a másik korszakban - ez történt a reformkorban is.

E konferencián ugyancsak - véletlen? - 21 előadás hangzott el. És nem „csupán" neves előadóktól, hanem három végzős hallgató is megoszthatta gondolatait a résztvevőkkel. A fentieken kívül másokon kívül Széchenyi pártharcairól, a Nyugat Széchenyi-képéről, Széchenyi különféle színpadi megjelenítéseiről, az 1800-as években élt szombathelyi nyomdászokról és kiadványaikról, a magyar- és történelemtanításról Burgenlandban, illetve a többnyelvűség és az oktatás viszonyáról szóltak a referátumok. A rendezvény záróakkordjaként az előadásokat az egykori líceum Szily János utcai épületénél található Széchenyi-emléktáblánál koszorúzás követte, illetve elhangzott Mezősi Miklós erre az alkalomra írt ódája.

Kleinhappel Miklós

SZAKMAI NAP A HAJLÉKTALANOKRÓL A BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KARON

Olyan időket élünk, amikor könnyen „lecsúszhatunk", utcára kerülhetünk, a visszajutás a fedél alá pedig igencsak nehézkes – mondta Barkovits Ilona, a soproni Szociális Szolgáltató Intézmény igazgatója, „A soproni hajléktalan ellátás nyitása az egyetemisták és a lakosság felé" című rendezvény megnyitásakor.

Az érdekes előadásokat és filmvetítést tartalmazó program március 18-án, a Szociális Szolgáltató Intézmény és a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar Szociálpedagógiai Szakkollégiuma közös szervezésében valósult meg a BPK tetőtéri dísztermében.

Sok érdekes, megdöbbentő adat és tény hangzott el a hajléktalanság problémakörét taglaló rendezvényen. Például minden valószínűség szerint kevesen gondolnák, hogy a jóléti társadalmakban magasabb a hajléktalanok száma, mint azokban az országokban, ahol gyengébben működik a szociális háló. Pedig az adatok azt igazolják, hogy míg Németországban 850 ezer főre tehető a hajléktalanok száma, (ez az összlakosság 1,3%-a) Franciaországban pedig 627 ezer főre (az összlakosság 1%-a), addig Olaszországban és Portugáliában 1% alatt marad a fedél nélküliek aránya. Mindez annak tudható be, hogy ezekben a gyengébb szociális hálóval rendelkező országokban, a család veszi át a védelmi szerepet. Itt a családi kapcsolatrendszer, az egyénre való odafigyelés sokkal jobban működik - világított rá az emberi kapcsolatok fontosságára előadásában Tutunzisz Ákos, a soproni hajléktalan ellátás vezetője, aki kilenc éve foglalkozik hajléktalanokkal. Előadásában elmondta: Magyarországon jelenleg 1,5-2 millió főre tehető a hajléktalanok száma. Ebbe beletartoznak a „fedél nélküliek", akik utcán élnek, az „effektív hajléktalanok", akik hajléktalanszállókon húzzák meg magukat és a „lakástalanok" is, akik lakás hiányában különböző intézményekben, kollégiumokban vagy barátoknál, ismerősöknél élik mindennapjaikat.

A hajléktalanság kialakulásában több tényező is közrejátszik: a munkásszállók megszűnése, a szociális bérlakás rendszer összeomlása és az elkésett törvényalkotás mellett, az egyéni, családi tényezőkről sem feledkezhetünk meg. A hajléktalanok nagy részénél az egyéni életút vezetett a kilátástalanságba. A nevelőotthonban felnőtt, családi kapcsolatokkal nem rendelkező fiatalok útja általában, előbb vagy utóbb az utcára vagy egy hajléktalanszállókba vezet. Egy idő után pedig a reménytelenség lerombolja önbecsülésüket, érdektelenné válnak a világ dolgai iránt, felszínes érdekbarátságokba menekülnek, és közben folyamatosan sérülnek...

- A Sopronban ellátott hajléktalanok fele is halmozottan sérült, a szocializáció egy alacsony szintjén megrekedt pszichikai, mentális beteg. A pszichés problémák mellett jellemző rájuk a testi retardáltság is, ellátottaink között sok a rokkantnyugdíjas - ismertette Tutunzisz Ákos a helyzetet, hozzátéve, hogy helyi szinten jó ellátásban tudják részesíteni a fedél nélkülieket, már amennyiben ők igénylik ezt. Sopronban az Éjjeli Menedékhelyen 34, az Átmeneti Szálláson 22, a Nappali Melegedőben pedig 30 hajléktalan kaphat segítséget.

A program további részében Müller Roland az Utcai Szolgálat munkájáról, Marosiné Németh Mária, a Nappali Centrumról, Csányi Tamás az Éjjeli Menedékhelyről, Szűcs-Szabó Zoltán pedig az Átmeneti Szállás működéséről számolt be. Majd Dr. Kálóczy Attila, az utcai hajléktalanok orvosi ellátásáról tartott érdekes előadást. Ezt követte a Szabadon? című film két részének levetítése és beszélgetés a film főszereplőjével, Horváth Attilával, aki börtönévei után került az utcára.

Sok megdöbbentő tény hangzott el az előadásokon

Míg a tetőtérben zajlottak az előadások, addig a társalgóban, hajléktalanok életkörülményeit bemutató fotókat, és hajléktalan személyek rajzaiból készült kiállítást tekinthettek meg az érdeklődők.

Takács Judit
BPK

„Az utcán élőknek egy idő után romlik az önbecsülése, közönyössé válnak, felszínes érdekbarátságokba menekülnek. És közben folyamatosan sérülnek..."

REGÉNYPÁLYÁZATON DIADALMASKODOTT TARSOLY ZSOLT, HÖK-ELNÖK

A csúnyáknak megkegyelmez, a szép embereknek azonban szomorú véget szán Tarsoly Zsolt, a Szép-halál című regényében. A Benedek Elek Pedagógiai Kar HÖK-elnöke ezzel a történettel indult a Kossuth Kiadó regénypályázatán, és nyert különdíjat. Így elképzelhető, hogy művét hamarosan megtaláljuk a könyvesboltok polcain. Ám ő már újabb regényen dolgozik. Most egy sorozatgyilkosról ír...

Égi jel segített az alkotásban

- Éreztem mindig, hogy tudok olyat írni, amivel előbb vagy utóbb befutok - mondja most már elégedetten Zsolt, de ezt a magabiztosságot hosszú évek útkeresése előzte meg. Kereste a saját stílusát, a saját műfaját. Már általános iskolás korában elragadta az irodalom szeretete, akkor Kőszeg ostromáról akart történelmi regényt írni. Mindössze 20 oldalig jutott... Aztán gimnáziumi évei alatt hirtelen „homlokon csókolta a Múzsa". Több mint 200 novellát köszönhet ennek a termékeny időszaknak. Mint mondja, ekkor csiszolódott formára mai stílusa, és kezdett érdeklődése a bűnügyi regények felé fordulni.

- Idővel rájöttem, hogy a novella helyett a regény az igazi műfaj számomra. Sokkal nagyobb hatást tudok elérni vele - kezd bele mostani sikerének előzményeibe. Még 2007-ben látta meg a Kossuth Kiadó regénypályázatára szóló felhívást. Neki is fogott a munkának, viszont a november végi határidőre nem végzett volna művével, ezért égi jelnek tekintette, amikor arról értesült, hogy a leadási határidőt 2008. március 31-re hosszabbították. Még időben, március 28-án sikerült is befejeznie a Szép-halált.

A Szépeket megölik, ugye?

Igen. Tarsoly Zsolt nem kegyelmez a kellemes esztétikai látványt nyújtó szereplőinek. Az ötletet egy filmből vette, de ott épp fordított volt a szituáció. A szépek társadalmát akarták kiépíteni, ezért kíméletlenül irtották a csúnyább kinézetű embereket. Zsolt ezen a történeten csavart egyet, majd áthelyezte magyarországi helyszínre, egészen pontosan a fővárosba.

- Mivel nem vagyok járatos Budapesten, térképen nagyon utána kellett néznem bizonyos dolgoknak, például a kerületek elhelyezkedésének. De ugyanígy utánajártam többek között az ÁNTSZ és a rendőrség felépítésének, illetve több olyan betegség esetleírásának is, melyek a regényemben helyet kaptak, mint a pestis, az ebola és a lépfene. Be kellett építenem a detektív és a pszichiátriai szakma fogalmait, kifejezéseit is, mivel szereplőim közül többen ezeket a foglalkozásokat űzik. A karakterek közül azonban egyedül a gyilkos kinézetét, személyiségjegyeit terveztem meg pontosan. A többiek fokozatosan alakultak, formálódtak az írás során - avat be a munkálatokba Zsolt, aki bevallja, néha még az előadásokon és szemináriumokon is a történet folytatásán törte a fejét, a szociálpedagógusi hivatás rejtelmei helyett.

„Kiemelkedően értékes munka."

Zsolt nem bízta a véletlenre. Regényét postára adta, majd személyesen is felvitt egy példányt Budapestre. Később tudta meg, hogy végül 91 regény érkezett be a pályázatra, melyet három fős zsűri értékelt. Ennek tagjai Dr. Tarján Tamás irodalomtörténész, az ELTE docense, Turczi István író, költő, műfordító és Szalai Lilla, a Kossuth Kiadó munkatársa voltak.

Gimnáziumi évei alatt több mint 200 novellát írt

2008 szeptemberében pedig megérkezett a hír: a Szép-halál, miután a zsűri kiemelkedően értékes munkának ítélte, különdíjat kapott. Ez azt jelenti, hogy a másik nyolc különdíjas alkotással együtt nagy eséllyel kerülhet nyomdába, majd a boltok polcaira. A regény végleges verzióját egy hónapja kellett benyújtania a Kiadóba Zsoltnak, aki az esetleges megjelenési lehetőség mellé kapott még 26 darab, szépirodalmi alkotásokat tartalmazó könyvet is.

- Biztosan kényelmesebben és tehermentesebben utaztam volna hazafelé a vonaton, ha a könyvek helyett a fődíjért járó 300 ezer forintot kapom, de minden a lehető legjobban alakult. Akárhányszor a könyvespolcomon lévő ajándékkönyvekre vetődik a tekintetem, erőt merítek belőlük a további alkotáshoz.

Készülődik a sorozatgyilkos...

- Már neki is álltam az újabb bűnügyi regényemnek. Az lesz a címe, hogy: A babázó, és egy sorozatgyilkosról szól majd. Jól haladok vele, bárcsak a szakdolgozatommal haladnék így - mosolyodik el a regényíró HÖK-elnök.

Takács Judit
BPK

KAMERÁN INNEN ÉS TÚL

A 2008-as esztendő a kultúrák közötti párbeszéd jegyében telt az Európai Unióban. Ennek szellemében beszélgettem a Radu Igazság animációs film rendezőjével, képzőművésszel, a győri Mediawave fesztivál állandó vendégével.

- Nagyon különleges, Magyarországon – tudomásom szerint - nem használatos magyar családnévvel rendelkezik, melynek hallatán gondolom, sokan felkapják a fejüket.

- Úgy az 1890-es évek környékén történt - pontosan nem tudja már a család az évszámot -, hogy jobbnak látszott nevet változtatni. Hasonló eset többször is előfordult a történelemben, korábban és mostanság is. Sajnos. Igná volt az eredeti román családnevünk. Az is elég furcsa, hogy a család egyik feléből Igaz lett, a másikból pedig Igazság. Amúgy abban a Nagyvárad melletti faluban, ahol születtem, Diószegen teljesen természetes ma is, hogy mindenki beszéli a másik nyelvét, a magyart, a románt is.

- Hogyan indult a művészeti pályája?

- Nagyváradon végeztem a képzőművészeti középiskolát, de már gyerekkoromban rajzoltam, festettem, szobrászkodtam, majd Kolozsváron a festészetet is elvégeztem az egyetemen, közben pedig sokat fotóztam. Nagyon érdekelt és érdekel ma is, ahogy a fény megrajzolja a képet.

- Hogyan jutott el a filmezéshez, az animációhoz?

- A kolozsvári egyetemi éveim alatt volt először lehetőségem a filmkészítésre egy nagyváradi barát segítségével, aki egy művelődési házban foglalkozott gyerekekkel, és ott biztosította nekem a megfelelő technikát. Később kerültem az egyetlen romániai animációs stúdióba, Bukarestbe, ott készítettem '83-ban az első filmemet. 1993-ig működött jól ez a stúdió, addig kb. 20 filmet hoztam össze. A '90-es évek elejétől foglalkozom kísérleti filmezéssel, és ugyanakkor kezdtem a dokumentumfilmezést is. Tavaly készítettem egy másfél órás filmet a román animációs film történetéből, ez egy szubjektív válogatás, a számomra kedves filmekből állt össze.

- Ha román filmet kellene említenem, akkor egyből a Lazarescu úr halála jutna eszembe először.

- Valóban nagy sikerrel vetítették. Sajnos ez a film igaz történeten alapszik. Valójában Bukarest szélén történt az eset. Ha román filmről beszélünk, akkor az ehhez hasonló témák jelennek meg: a durva élet, a nagy kontraszt, feszültség. Ez a valóság.

- Erdély légköre, a több nemzetiség együttélése, milyen hatással van az ottani művészéletre?

- Elég jól ismerem az erdélyi világot, előfordulnak nagyon kegyetlen dolgok is, de az biztos, hogy a művészeket ez nem érdekli. Sokan beszélik a másik nyelvét: a románt, a magyart, a németet, a szerbet. Ez nagyon tetszik nekem. Ma nagy a szabadság, és vannak új lehetőségek is. Viszont küzdeni kell a globalizációval, a felénk jövő angol nyelvi hullámmal. Fontos lenne a helyi szellemiségek, értékrendek megőrzése, és az, hogy ne mindenki ugyanazt a fanyelvet beszélje, persze lehet úgy is, de az csak fa marad.

NYME-AK - Pongrácz Balázs andragógia szakos hallgató

KONFERENCIA FELHÍVÁS

A GAZDÁLKODÁSBAN PUBLIKÁLT PHD-HALLGATÓK ÉS DOKTOROK II. TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁJÁN való részvételre

Időpont: 2009. október 16.
Helyszín: NYME Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Mosonmagyaróvár

A Konferenciát a Gazdálkodás Szerkesztőbizottsága és Baráti Köre, valamint a NYME Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Gazdaságtudományi Intézete szervezi, az I. Konferenciát (Mosonmagyaróvár, 2005. 10. 14.) kísérő érdeklődés és értékelés hatására.

A II. Konferencia célja a fiatal kutatók, oktatók publikálási, szereplési lehetőségének előmozdítása, a vitakészség fejlesztése, a szakmai kapcsolatépítés elősegítése, a kutatások, vizsgálódások kölcsönös megismerés, valamint hasznosulásuk előmozdítása.

További információk folyamatosan a Gazdálkodás c. folyóirat megjelenő számaiban és a www.mtk.nyme.hu weblapon érhetők el.

Személyes tájékoztatás: Dr. Vincze Judit intézeti mérnök
NYME-MÉK, Gazdaságtudományi Intézet
06-96-566-663
vinczej@mtk.nyme.hu

Mészáros Ágnes: Hagyma-dal

Zenét ásít ránk a Tó parti nádas.
Táskádból előkerül a jó öreg ágyas
pálinka, és a laposüveg ürül hamar.
Így már a hagymaszag sem zavar.
Este is újra mártogathatjuk sóba a szárat,
Építhetünk hozzá vajas kenyér várat...
...legyél a várúr fehér lovon!
Leszek a hercegnőd!

Ez a stég a boldogság: pléd és piknik.
Szeress, mint a hippik:
Szabadon!
A fapadon
Ebből születik a szív a nyíllal,
És Cupidó csak kuncog az íjjal
Kezében.

2008-05-29 Szigetvár, 0:39

SZÖVEGGYŰJTEMÉNYT PUBLIKÁLTAK A BENEDEKES HALLGATÓK

A Benedek Elek Pedagógiai Karon a History of Childhood (Gyermekkortörténet) szeminárium szociálpedagógia szakos hallgatóinak fordításaiból Tanulmányok a gyermekekről címmel (alcíme: Válogatás az amerikai gyermekkortörténeti irodalomból) szöveggyűjtemény jelent meg, egyelőre kéziratos formában.

A szöveggyűjteményben található tanulmányok angol nyelvről való fordítását Budaházi Imre, Folmeg Balázs, Hegyháti Kinga, Horváth Ildikó, Kőműves Dániel, Németh Gyöngyi, Ónodi Botond, Paukovics Orsolya, Riedler Krisztina és Varga Zsófia hallgatók végezték. A kötet tanulmányait dr. Varga László egyetemi docens válogatta és szerkesztette, melyek olyan témákkal foglalkoznak mint a gyermekkor története, gyermekkorelméletek, elképzelések a gyermekkorról, globalizáció, gyerekek és boldogság, szeretet, leánykor, a legjobb apa és anya, a nemiség, a gyermekkori bántalmazás, gyermekkori kultúrák, gyermekmunka és szegénység.

A gyermekkortörténet viszonylag fiatal tudomány. A XX. század közepére datálható megjelenése óta a nemzetközi és hazai kutatások széleskörű elterjedése következtében immár könyvtárnyi szakirodalom áll a téma iránt érdeklődő szakemberek rendelkezésére. A neveléstörténet mindig is foglalkozott a gyermekség kérdésével és problematikájával, azonban a gyermek, a gyermekkor, a gyermeklét újfajta értelmezése, egy merőben új paradigma megszületése és kibontakozása a múlt század közepén elterjedő mikrotörténeti szemléletmód kialakulásának köszönhető, mely a gyermek személyes életére, kapcsolataira, gondolkodására és az ezekhez szorosan kapcsolódó hétköznapi viselkedésének vizsgálatára és értelmezésére irányította a kutatók figyelmét. Az új történeti és szociológiai gyermekkorkutatásokban már kitüntetett helyet kaptak a XX. századi modernitás gyermekkor-értelmezéseinek kritikai vizsgálatai, azaz újabb narratívák születtek a gyermekkorról. Az új helyzetben egymás mellet képesek élni egymásnak ellentmondó nézetek, eszmék, értékrendek, ideológiák, melynek eredményeképpen kialakult egyfajta bizalmatlanság - többek között - a tudomány nagy magyarázataival szemben.

Napjainkban a gyermekkor, a gyermeklét olyan felfogásai jelennek meg, amelyek felülírják a tudományos fejlődéselvre alapozott gyermek-fogalmat. Az eddig szokatlan szempontú kutatások gyermekkorok változatairól és nem a gyermekkor univerzális jelenségéről tudósítanak. Fontos, hogy ne hiányállapotként definiáljuk a gyermekséget, továbbá sokféle szempontból közelítsünk hozzájuk. A kutatók szerint a védettség kora véget ért, e posztmodern világban tehát el kell búcsúznunk a gyermekkor felnőtt generációk által átélt és megélt, romantikával teli változatától, de nem kell beszélni a gyermekkor haláláról, hiszen a gyermekekről szóló újabb és újabb - a felnőttek számára még egy ideig szokatlan, különös és nehezen értelmezhető - narratívák folyamatosan íródnak a jelenben és a jövőben. A gyermeklét sokféle megközelítéséről is tudósít az

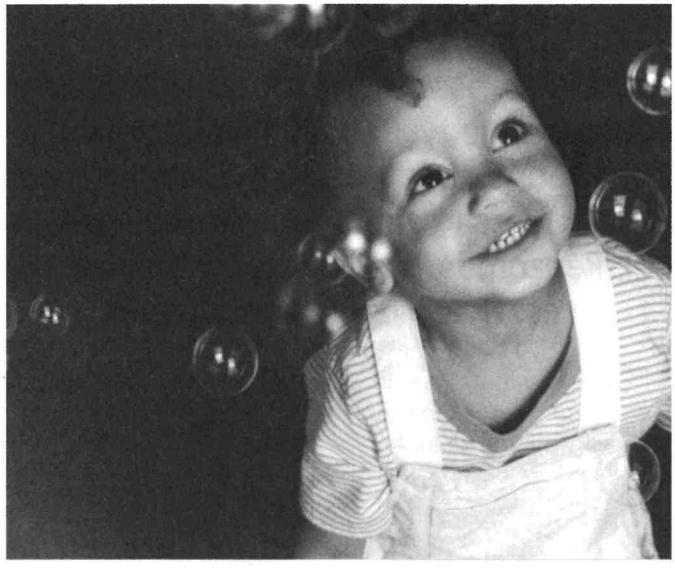

A szöveggyűjtemény témái érintik a mai gyermekek boldogságra való képességét is.

amerikai gyermekkortörténeti irodalom néhány érdekes és tanulságos tanulmánya. A kötetet bizonyára haszonnal forgatják majd a Gyermekkortörténet tudományt magyar nyelven hallgatni kívánó csecsemő- és gyermeknevelő, óvodapedagógia és szociálpedagógia szakos hallgatók is.

Örömmel ajánlom az érdeklődők figyelmébe a History of Childhood angol nyelvű szemináriumom lelkes hallgatóinak dicséretre méltó vállalkozását és újdonságnak számító munkáját.

Dr. Varga László
egyetemi docens
NYME-BPK

MAGYAR ÖRÖKSÉG - DÍJAT KAPOTT BENEDEK ELEK, KARUNK NÉVADÓJA

Benedek Elek - az ismert publicista, író, mesemondó - életművéért posztumusz Magyar Örökség-díjat kapott március 21-én a Magyar Tudományos Akadémia épületében. A Magyar Örökség és Európa Egyesület elismerését Elek apó Kisbaconban élő dédunokája, a nagybaconi Benedek Elek Általános Iskola magyartanára, Szabó Réka vette át.

Magyar Örökség-díjban évente hét személyt részesítenek. Ez az elismerés azoknak a magyar személyeknek, teljesítményeknek, alkotásoknak, intézményeknek, csoportoknak adható, akik, illetve amelyek hozzájárultak a magyar kultúra, gazdaság, sport, tudomány, a magyar társadalom erkölcsi, szellemi és életminőségének felemeléséhez.

A díj átadásakor Szabó Zsolt, a „Művelődés" című folyóirat szerkesztője beszédében kiemelte és méltatta a NYME és a Magyar Tudománytörténeti Intézet által közelmúltban kiadott „Az ismeretlen Benedek Elek" című két kötetet. A kötetek szerzője Alpárné Dr. habil Szála Erzsébet, a Benedek Elek Pedagógiai Kar intézetigazgató tanára, aki jelenleg a sorozat harmadik kötetén dolgozik.

Takács Judit

ERDÉLYI VENDÉGEK A BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KARON

2009. március 17-től 20-ig a pedagógiai karon vendégeskedett a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke, Lászlófy Pál és a szovátai Teleki Oktatási Központ (TOK) igazgatója, Márton Zoltán.

A BPK dékánja, Dr. Katona György, valamint az RMPSZ elnöke és a TOK igazgatója együttműködési megállapodásban rögzítette, hogy a kar oktatói évente előadásokat tartanak és foglalkozásokat vezetnek a Bolyai Nyári Akadémia óvodapedagógusok számára tartandó továbbképzésén, valamint minden tavasszal és ősszel egy-egy hetes továbbképzést tartanak a romániai magyar óvónők részére, a szülőföldön szervezett továbbképzések keretében.

Az RMPSZ segíti a kar erdélyi kutatással foglalkozó oktatóit a helyszíni anyaggyűjtésben, valamint a hallgatók és a romániai magyar nyelvű felsőoktatási intézmények hallgatói számára cserelátogatásokat szervez.

Megállapodás született arról is, hogy a romániai Magiszter szerkesztősége és a BPK Képzés és Gyakorlat című folyóiratának szerkesztősége szakmai kapcsolatot létesítenek egymással.

A jó hangulatú egyeztetések után a BPK-n megkezdődött a Bolyai Nyári Akadémia programjának összeállítása.

A három nap a szakmai megbeszéléseken túl Sopront, valamint Sopron környékét bemutató szabadidős programokkal telt a vendégek számára.

Jó hangulatban egyeztettek

SÁNDOR NAPJÁN BULIZOTT A SZOCIÁLPEDAGÓGIAI SZAKKOLLÉGIUM

Weöres Sándor: Tavaszköszöntő versének sorait, miszerint: „Sándor napján megszakad a tél..." Ezzel egészíthetnénk ki: ...és bulizik a Benedek Elek Pedagógiai Kar Szociálpedagógiai Szakkollégiuma.

A zsíroskenyérkompozíciók nem csak esztétikai élményt nyújtottak

„Ma Sándor, holnap József, minden nap Benedek!" - szólt ugyanis a szakkollégisták invitálása a vidám, szórakoztató estjükre, amit azzal a szándékkal szerveztek, hogy a kar oktatói és hallgatói kötetlenebb formában, egy kicsit jobban megismerhessék egymást. A március 18-ai estét szakmai zsűrivel értékeltetett zsíroskenyér díszítőverseny nyitotta, majd következett a pályamunkák elfogyasztása. Ezután nem sokáig váratott magára a felszedett plussz kalóriák ledolgozása sem. Folmeg Balázs III. éves szociálpedagógus hallgató tánctanfolyamra invitálta a résztvevőket, és próbálta a cha-cha-cha lépéseivel megismertetni őket. Végül Karaoke parti zárta a jó hangulatú estét, ahol Haász Sándor tanár úrnak, kollégái és hallgatói együtt dalolták el az „Egy szál harangvirág..." kezdetű Szécsi Pál dalt. Hiszen névnapja volt...

SZÍNHÁZ A BÖRTÖNBEN – DR. JÓZSA ÉVA RENDEZÉSÉBEN

Látványos és megható színházi előadással mutatkoztak be hozzátartozóiknak, majd a szociális szakma képviselőinek a Sopronkőhidai Börtön és Fegyház elítéltjei. A Csaták és Hősök című darabot, mely a fogvatartottak lelkét is megérintette Dr. Józsa Éva, a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar egyetemi docense írta és rendezte.

Túl a kőhidai börtön falain - február 23-án, majd március 2-án - antik hősök vívták csatájukat saját magukkal, sorsukkal és a világgal. Éppúgy, ahogy a valóságban az őket színpadon életre keltő „színészek", a Sopronkőhidai Börtön és Fegyház fogvatartottjai. Többen közülük már hosszú évek óta töltik büntetésüket a rácsok mögött.

Bűn és bűnhődés...

- Tíz éve vagyok bent, és még több mint két évem van hátra. Amúgy sem könnyű az ittlét, de nyolc éve még súlyosabban nehezednek rám a napok, miután elveszítettem 8 éves kislányomat és feleségemet egy közlekedési balesetben. Senkim sem maradt odakint... - mondja Nagy György, aki a főszereplőt, Achilleust alakította a Csaták és Hősök című költői játékban. Különös egybeesés, hogy pont az a szerep talált rá, melyben át kellett élnie a hozzá közel állók elvesztését. Ez a felettébb fájdalmas „kirándulás" mégis sokat adott számára érzelmileg. Ahogy az alkotói folyamatban részt vevő másik 12 elítélt sem ugyanolyan emberként távozott az előadás után, mint ahogy az első, novemberi próbán megjelent. Az előadás létrehozásának épp ez volt a célja. A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága által kiírt, a Sopronkőhidai Börtön és Fegyház által pedig elnyert drogprevenciós pályázat egyik eleme volt a kultúrával való ismerkedés színházi előadás keretében.

Művészet a kopár falak között

Az elítéltek felkészítését a Benedek Elek Pedagógiai Kar két oktatója: Dr. Józsa Éva egyetemi docens és Bertalan Éva óraadó tanár vállalta magára. Hétről hétre megjelentek a börtönben, ahol két órás intenzív foglalkozásokon igyekeztek valódi művészetet varázsolni a kopár falak közé. Nem volt könnyű dolguk...

-Nagy kihívás volt az egészbe belevágni, és már az első lépés, a darabválasztás is fogós kérdésnek bizonyult. Két dolog lebegett a szemünk előtt: látványos legyen, ugyanakkor tartalmában üzenetértékű. Így született meg ez a trójai háborút feldolgozó költői játék, barátságról, szerelemről és valódi hősökről, akik képesek harcolni az igazukért - meséli Dr. Józsa Éva.

„Végül mind egyedül maradunk."

A tragédia megvalósításánál azonban figyelembe kellett venni a helyszín adta korlátokat, méghozzá azt, hogy a rabok nem viselhetnek jelmezt, csakis a börtön által biztosított „rabruhát", valamint eszközöket sem használhatnak. Márpedig egy trójai ütközet színrevitele kardok és pajzsok nélkül elég elképzelhetetlen. A találékonyság azonban győzedelmeskedett. Az az öt „színész", aki vállalta arcát a közönség előtt, és nem csak az árnyjáték kivitelezésére szolgáló paraván mögött játszott, fekete pólót húzott „börtönegyenruhája" fölé. A pajzsokat és kardokat pedig fából készítették el, majd festették meg. Az eredmény: mozgalmas tömegjelenetek, majd a bemutató után nagy taps. Amikor a szereplők kijöttek meghajolni, nem egy tekintet árulkodott elérzékenyülésről, és nem csak a közönség soraiban...

Amikor elhangzott Achilleus (Nagy György) utolsó mondata: „Végül mind egyedül maradunk.", és rászegeződött a sarka felé irányított nyílvessző, a feszült csendben mindenki pontosan érezte, hogy ez valódi sorstragédia. Nem csupán a színpadon, de az életben, a mindennapokban is.

Csak az örök, pozitív értékek nevelő hatásúak

-Amikor Bertalan Éva kolléganőmmel beléptünk a börtönbe - teszi hozzá Dr. Józsa Éva tanárnő - mindketten tudtuk, hogy mi nem bírának megyünk, nem akarunk ítélkezni a büntetésüket töltők felett. A fogvatartottak számunkra ugyanolyan emberek voltak, mint bárki a kinti világban. Biztosan érezték az elfogadást részünkről, mert végig tisztelettel fordultak felénk. Sokat tanultunk egymástól, és egyre inkább hiszem, hogy azt, aki valami miatt megcsúszott az életben, nem úgy téríthetjük jó útra, ha még inkább a földbe tiporjuk, hanem az örök, pozitív értékek megmutatásával. Akár egy színdarabon keresztül...

Takács Judit
BPK

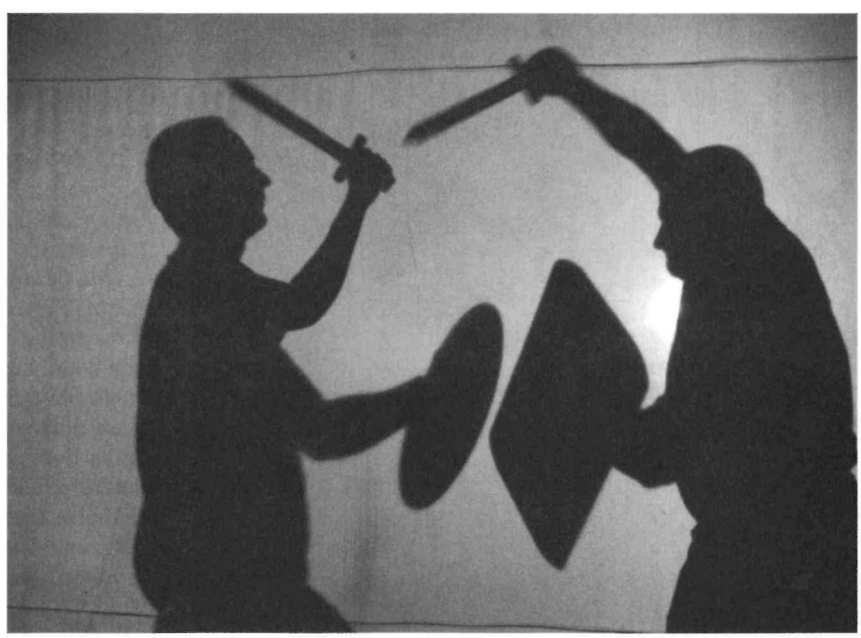

A fogvatartottak antik hősökként vívták szerelmükért, életükért, eszméikért a harcot.

FÓKUSZBAN A FOGYATÉKOS HALLGATÓK SEGÍTÉSE

Hogyan lehetne még hatékonyabban segíteni a fogyatékos hallgatók tanulmányait, közösségi beilleszkedését – ez volt a témája az NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán, február 11-én rendezett Esélyegyenlőséget Biztosító Bizottság ülésének. A megbeszélést Dr. Závoti Józsefné, a bizottság elnöke vezette.

A NYME vezetői, oktatói hangsúlyosnak tartják az esélyegyenlőség tényleges megvalósítását, derült ki a rendezvényen, hiszen minden kar küldött képviselőt a bizottsági ülésre, sőt néhány intézményből a témában érintett hallgatók is érkeztek.

Az utóbbi években megnövekedett a Nyugat-magyarországi Egyetem fogyatékos hallgatóinak száma. Jelenleg az egyetem tíz karán, 42 sérült hallgató tanul. Legnagyobb számban a Savaria Egyetemi Központban (12 fő), a győri Apáczai Csere János Karon (11 fő) és a soproni Benedek Elek Pedagógiai Karon (10 fő). Az ő, és sorstársaik mindennapjainak könnyítése érdekében már eddig is sok előrelépés történt. Az egyetemi épületekben rámpák, liftek segítik a mozgáskorlátozottak közlekedését, a tananyag elsajátításához pedig az ingyenes fénymásolási lehetőség mellett, a hallássérültek többek között jel-adó-vevő készülékhez, a látássérült hallgatók pedig beszélőprogrammal ellátott számítógépekhez, laptopokhoz juthatnak.

Dr. Závoti Józsefné (jobbra) tíz éve foglalkozik a fogyatékossággal rendelkező hallgatók segítésével.

Mint elhangzott: napjainkban a törvények már jól lehatárolják a segítés módját, lehetőségeit, de mégis jó az, ha a Nyugat-magyarországi Egyetemen belül van egy konszenzus, egy kölcsönös alapokon nyugvó együttműködés a fogyatékos hallgatók segítésére vonatkozóan. A bizottsági ülés erre a közös egyetemi eszmecserére adott kiváló lehetőséget.

A megbeszélésen megjelent, fogyatékossággal rendelkező hallgatók személyes tapasztalataikat osztották meg a jelenlévőkkel. Megerősítették, hogy ugyan az egyetem részéről sok segítséget kapnak, azért még így is nehéz felsőoktatási intézményben fogyatékossággal érvényesülni és integrált körülmények között, ép társaikkal együtt tanulni.

Egy hallássérült, gyógypedagógusnak tanuló hallgató arról számolt be, hogy mivel a kommunikációban erős hiányosságai vannak, személyi segítőre lenne szüksége, erre azonban egyelőre nincs módja az egyetemen.

A bizottság ülésén tehát nem csak az elért, látványos eredményekről, hanem a pótolandó hiányosságokról is szó esett. Dr. Závoti Józsefné szólt arról, hogy még mindig nem valósult meg a teljes akadálymentesítés az egyetem összes épületében, és a súlyos látássérültek számára sem megoldott még a Braille-írással készült tananyagokhoz való hozzáférés. További hiányosságként említette, hogy országos szinten nincsenek nyilvántartva az egyetemi fogyatékosügyi koordinátorok, nincsen róluk lista, pedig ez megkönnyíthetné a kapcsolattartást és együttműködést.

- Az egyetem a hallgatókért van. Közös összefogással kell tennünk azért, hogy a társadalomban parkoló pálya helyett, fókuszba kerüljön a fogyatékos hallgatók segítésének ügye - hangsúlyozta dr. Barkó Péter, a NYME jogásza. Jelenleg a kari koordinátori szerepet felvállaló egyetemi oktatók, dolgozók nem kapnak anyagi juttatást munkájukért. Hivatástudatból, toleranciából dolgoznak a fogyatékos hallgatóik társadalmi elfogadásáért. Ezt nem csak segítői, emberi szinten teszik, hanem pályázatok útján is. Hazai és nemzetközi projektekben vesznek részt, emellett a tudományos életben is igyekeznek képviselni a segítői látásmódot, valamint a médián keresztül szólnak a fogyatékosok elfogadásának fontosságáról.

Remélve, hogy előbb-utóbb nem csak az egyetemünkön, de össztársadalmi szinten is megvalósul a fogyatékossággal rendelkezők esélyegyenlősége.

Takács Judit
BPK

HAMVAS BÉLA: EGY CSEPP A KÁRHOZATBÓL

Fent a hegyen az erdei házban silentiumot és böjtöt készülök tartani. Este nyolckor könnyű vacsorát eszem. Az emésztés éjjel tizenkettőkor fejeződik be. A böjt kezdete. Az egész következő nap, harmadnap délután négyig. Összesen negyven óra. Böhme azt mondja: Ádám a paradicsomban negyven napig élt, Izrael negyven évig bolyongott. Jézus negyven napig volt a pusztában, Krisztus negyven óráig feküdt a sírban. Ezért választottam a negyvenet. Nem vagyok vallásos. Nekem az egész kell. De tudom, hogy az ember helyesen teszi, ha a vallással számol, mert minden emberi tudás között a legtöbb reális bölcsesség a vallásban van. A negyven óra alatt egyetlen hangos szót sem ejtek ki. Csendesen sétálok, testi munkát nem végzek, inkább az árnyékban ülök, olvasok, meditálok, ha szükségét érzem, imádkozom. A gyomor lázongó követelőzését időnkint enyhén citromos vízzel kell csillapítani. Reggel és este tetőtől talpig megmosdani. Napjában egyszer a beleket ki kell mosni. Ez az egész.

Nem kívántam vezekelni. Nem akartam magam valamiért megbüntetni. Semmiféle sanyargatás. Semmi szentimentalizmus. Mélyebb belátásra se szomjaztam. Az alvilág felkeltése, újabban tudatalattinak hívják, szólt egyszer Mesterem, nem ajánlatos. Ami a sötétben van, maradjon a sötétben. Hatalmas kéz takarta le, büntetlenül hozzá senki sem nyúlhat. Mesterem elbeszélte, hogy alvilágát fel akarta számolni. De már pusztán a szándéktól olyan válságba került, hogy ép elméjét is alig sikerült megmentenie.

A silentiumot és a böjtöt azért határoztam el, mert egyébként sem könnyű sorsom eddig legnehezebb esztendejének értelmét megtaláltam és most ezzel az értelemmel szembe kívántam nézni. Ehhez kell a csend és a magány és a böjt és a mosdás, ez a vesztegzár, az élettempót lelassítani, ha lehet, megállítani, és így az értelem teljes felismerésére a lehetőséget megteremteni.

A magány és a böjt mágikus állapot. Általában nem szokták tudni. A félénkek és a kislelkűek az egyetlen vallásos böjtnapokat is szédelegve viselik, mint az érthetetlen büntetést és közben folyton az evésre gondolnak. A börtönben a teljes böjt, vagy a kenyér és víz, kínzás. Pedig a törvény eredetileg azért rendelte el, hogy a fogolynak a böjt alatt tisztultabb belátásra alkalmat adjon. Huszonnégy óra egyébként még arra se nagyon elég, hogy a böjt hangulata kifejlődjék. Nem elég, hogy a szüntelen emésztés félig ittas állapotában levő emberi szervezet kijózanodjék és az érzékenyebb hangoltságra képes legyen. Mondom, egyáltalában nem vagyok okkult, de még vallásos sem. Csak azt fogadom el, amit az intelligencia teljes nappali világosságban meg tud nézni. A zárlatot azért választottam, mert tudom, hogy azt, amit meg akarok érteni, csak ebben a mágikus állapotban vagyok képes megközelíteni. Ebben a magánnyal és böjttel tisztított fokozott érzékenységben. Régebben többször koplaltam, néha megesett, hogy nem kényszerűségből és azokra a fényes pillanatokra, amelyek a kedélyen többször villámszerűen felragyogtak, nagyon is jól emlékszem. Most e pillanatokra volt szükségem. Világosságot, világosságot, amiből sohasem lehet elég. A táplálék csak felében elégít ki, másik felében hiányérzést kelt. Az újabb és újabb izgalom kívánsága a jóllakottság másik oldala. Az ételből is, mint az ismeretből, az ember vég és megállás nélkül minél többet eszik, annál többet és többet és többet kíván.

Egyébként is a vedlés korszakában voltam. Az ember pállott és unalmas, romlott és fás, már csaknem rákpáncéllá keményedett bőrét megrepeszti, önmagából kibújik. Az ember azt hitte, hogy én. Kiderült, maszk volt, mint a többi előző mind. A friss bőr most újra érzékeny. Arról ismerhető fel, hogy a normálállapot a mámor. Nem látás, hanem látomás. Nem a realitás, hanem a mirákulum. Nem a common sense, hanem az enthuziazmus. A fonnyadtság elmúlik. Derű. Mindenképpen mágikus. Az alacsonyabb méretkörökön szabad és feltétlen könnyű uralom.

A lélek a Tízezerbőrű Tűz gyermeke. Pyripais myriodermatikos. Tízezer bőrnek kell lehámlania, hogy önmagához elérjen. Minden vedléssel kisebb lesz, a tűz nagyobb. Fizika és kémia és biológia és pszichológia és filozófia és vallás, mind kéreg. Páncél, burok, álarc, kamra, fegyház, elv, doktrína, világnézet. Mind rövidzárlat. Defekt. Az intelligencia tevékenységének leállítása. Minden befejezettnek vélt helyzet okkult szituáció. Következménye dermedés, babona, vakság, szorongás, határok, tételek, sötétség, sötétség. Felbontani. Levetni. De, ha nem kéred a Hatalmak segítségét, ki se bírod. Veszélyes, nem ajánlható, csaknem tilos. Irtózom attól, hogy szüntelenül asztrálkarmámat verklizzem. Átvalósulni. Ezt pedig csak fölfelé lehet. Más út nincs. Az élet arra való, hogy nagy dolgoknak feláldozzák. Egyébként semmi értelme.

(Az idézett írás a Hamvas életműsorozatban a Medio Kiadónál megjelent Silencium c. kötetben található. Hamvas Béla örököseinek szíves hozzájárulásával jelenhet meg lapunkban.)

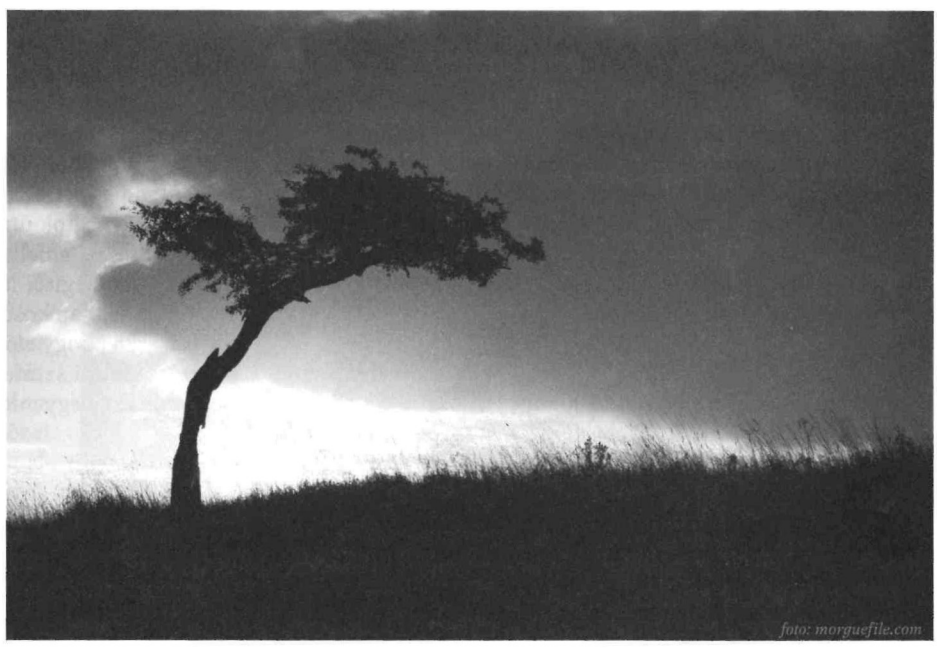

A BIBLIA ÜZENETE A SEGÍTŐ-NEVELŐ SZAKMÁBAN

A Biblia üzenete a segítő-nevelő szakmában címmel rendezett kétnapos konferenciát a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógia Kara. A meghívott előadók egyetértettek abban, hogy a hit és a szeretet nyelvét mindenki megérti, ezért a bibliai elvek a nevelőmunkában is alkalmazhatók.

Szeretet nélkül mit sem ér az életünk, és semmis minden cselekedetünk. Mert az ember rendeltetése az, hogy a szépet, a jót keresse. Ezért a Szentírás lelki életünk legfontosabb tápláléka - utalt köszöntőjében Albert Levente rektorhelyettes a Biblia életünkben betöltött szerepére.

A rektorhelyettes mellett Katona György dékán és Dr. Simon István alpolgármester köszöntötte a megjelent vendégeket. Mindketten hangsúlyozták a Biblia évének fontosságát, melyhez ez a kétnapos rendezvény, mint záró konferencia csatlakozott. - A Biblia üzenetének az oktatásban, a nevelésben mindenképpen érvényesülnie kell - emelte ki a dékán. Ehhez a gondolathoz csatlakozva dr. Simon István a város nevében méltatta a szervezők témaválasztását. Mint mondta, az egész európai kultúrát, az itt élő emberi közösségek normáit, együttélési elveit a kereszténység és a Biblia tanai határozzák meg, ezért elengedhetetlen, hogy a neveléssel, oktatással foglalkozók ismerjék és alkalmazzák a Szentírás útmutatásait.

A plenáris üléseken érdekes, színvonalas, olykor a Biblia humorával áthatott előadásokat hallhattak az egybegyűltek. Elsőként A Könyvek könyve a kultúra történetében - a tudás átadás módja és intézményei címmel Szála Erzsébet, a Benedek Elek Pedagógiai Kar intézetigazgatója tartott előadást. Majd Czakó Gábor író lépett a pódiumra és tárta a hallgatóság elé a Szentírás humora című előadásában a Biblia mosolyfakasztó, elgondolkodtató tartalmi elemeit. Az emberi teljesítés, mint érték, hatása az élet kiteljesedésében a Biblia tükrében és napjainkban címmel Frenkl Róbert professzor előadása hangzott el. Ezután Vladár Gábor, a Pápai Református Teológiai Akadémia rektora beszélt a Hit esélyéről a mai fiatalok életében.

A nyitónap estéjét a tékozló fiú történetét feldolgozó dramatikus árnyjáték zárta benedekes hallgatók előadásában, Dr. Józsa Éva egyetemi docens vezetésével.

A tanácskozás második napja szekcióülésekkel folytatódott, ahol húsz perces előadások keretében a kar oktatói és meghívott előadók szóltak a kor legégetőbb problémáiról. Gyermekkor-veszélyeztetettség témaköréről, a segítő szakember és pedagógus személyiségi jegyeiről, valamint a családi stabilitás és válság hatásairól esett szó, de előtérbe került emellett a Biblia-művészet-média szerepe az értékteremtésben és értékvesztésben is.

A rendezvény második napján Hartl Éva főiskolai docens vezetésével játszóházi tevékenység is várta a résztvevőket, akik nemcsak tartalmilag, de lelkileg is sokat adó kétnapos rendezvényről távozhattak a konferencia zárását követően.

Takács Judit
BPK

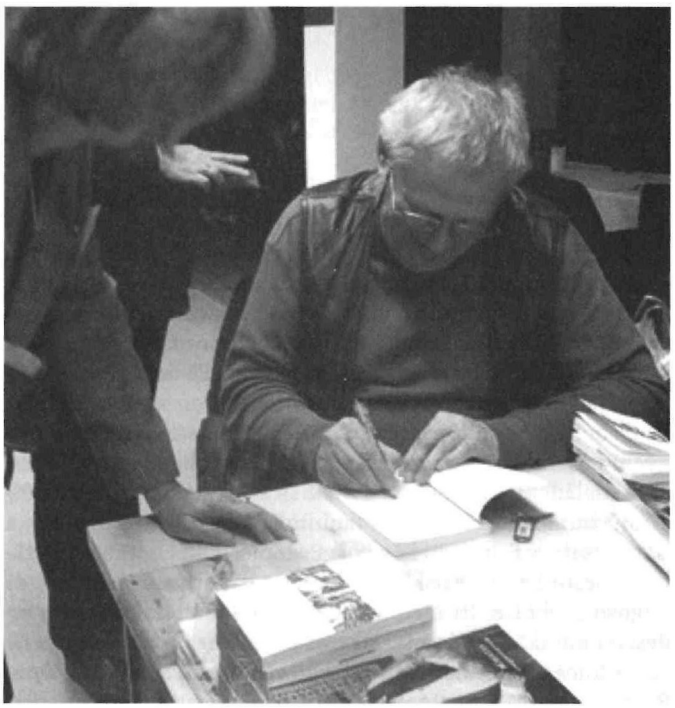

Czakó Gábor író, a Szentírás humoráról tartott előadása után a Beavatás című könyvét dedikálta az érdeklődőknek

A konferencia résztvevőit Albert Levente rektorhelyettes és Katona György dékán mellett, dr. Simon István alpolgármester köszöntötte

SÉBOR JÁNOS TUDÓS PROFESSZOR TANÁRSEGÉDJE VOLTAM

2009. február 26-án lesz 44 éve, hogy meghalt Sébor János az Erdészeti és Faipari Egyetem Földméréstani Tanszékének vezetője, akadémiai bizottsági elnök, számos akadémiai és társadalmi szervezet tagja, rangos kitüntetések és elismerések tulajdonosa.

Korabeli és későbbi írások, megemlékezések egész sora mutatja be azt az 50 évet, amelyet Sébor János az erdészet és a geodézia szolgálatában töltött. Jelen írás készítője 1958-60 közötti években erdőmérnök hallgató demonstrátorként Teszárs Géza adjunktus irányításával vehetett részt az európai formátumú tanár vezette tanszék kutató és diplomaterv készítő munkájában. Ezek az évek a fiatal erdőmérnök egész életpályáját meghatározták. 1963 szeptemberében, Sébor professzor hívta vissza - Bezzegh Lászlóval a tanszék későbbi vezetőjével egyidőben - az oktatásba. 1975 januárjától tanszékvezetői és rektori támogatással vesz részt mind a mai napig a fehérvári kar oktató-nevelő és tudományos munkájában. A több mint négy évtizedes „sébori iskola" követőjének vallja magát. Példaképének, életmintának mindenben egykori nagyszerű professzorát tekinti.

Sébor János 1890. december 27-én született a Trencsén megyei Facskó községben. Édesapja főerdész volt, édesanyja is erdész családból származott. 1909-ben érettségizett a zentai főgimnáziumban. Felsőfokú tanulmányait Selmecbányán a Bányászati és Erdészeti Főiskola Erdőmérnöki Osztályán 1913-ban fejezte be. Az ezt követő két év gyakorlatot Orsován és Lugoson töltötte. Itt birtokrendezési, földmérési és üzemrendészeti munkákat végzett. Sikeres államvizsga után kitüntetéses erdőmérnöki oklevelét 1915-ben vehette át. Utána Lugoson, Besztercebányán, Bustyaházán dolgozott vasúttervezési és építésvezetői munkakörben. Munkájának és kiemelkedő képességének eredményeként 1918. március 10-én került Selmecbányára Jankó Sándor professzor mellé az Erdészeti Földméréstani Tanszékre tanársegédnek. Az ősi Alma Matert Sopronba költözésében is követte. 1923-ban Jankó professzor halála után, adjunktusi beosztásban megbízták a tanszék vezetésével, amely tisztséget 42 éven át, halála napjáig viselte. Iskolát teremtett, generációkat nevelt.

Sokoldalú tanszéki tevékenysége mellett az 1925-27. évben a Bécsi Műegyetem földmérnöki szakának hallgatója. Ugyanitt földmérőmérnöki oklevelét 1931-ben szerezte meg.

1926-ban főiskolai rendkívüli, 1932-ben rendes tanári címet kapott; 1934-ben egyetemi nyilvános rendkívüli, 1938-ban rendes tanárrá nevezték ki.

Időközben erdőtérképet készített Pannonhalma, Szabadszentkirály, Röjtök, Erdőkocsonya, Rábakecöl községek határában. Itthon és Ausztriában részt vett háromszögelési munkákban. 1938-ban irányítja Corum törökországi város földmérési munkáit.

A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó-, és Erdőmérnöki Karának 1943-44-ben és 1947-48-ban dékánja, 1944-45-ben és 1948-49-ben pedig prodékánja lett. 1948-ban az Országos Erdészeti Egyesület elnökévé választotta.

Sébor professzornak elévülhetetlen érdeme volt abban, hogy 1949-ben Sopronban kezdődhetett meg a földmérő mérnökök képzése. Az új karnak megalakulástól 1955 végéig megbízott vezetője volt. Nevelési módszere ekkor már országosan ismert volt.

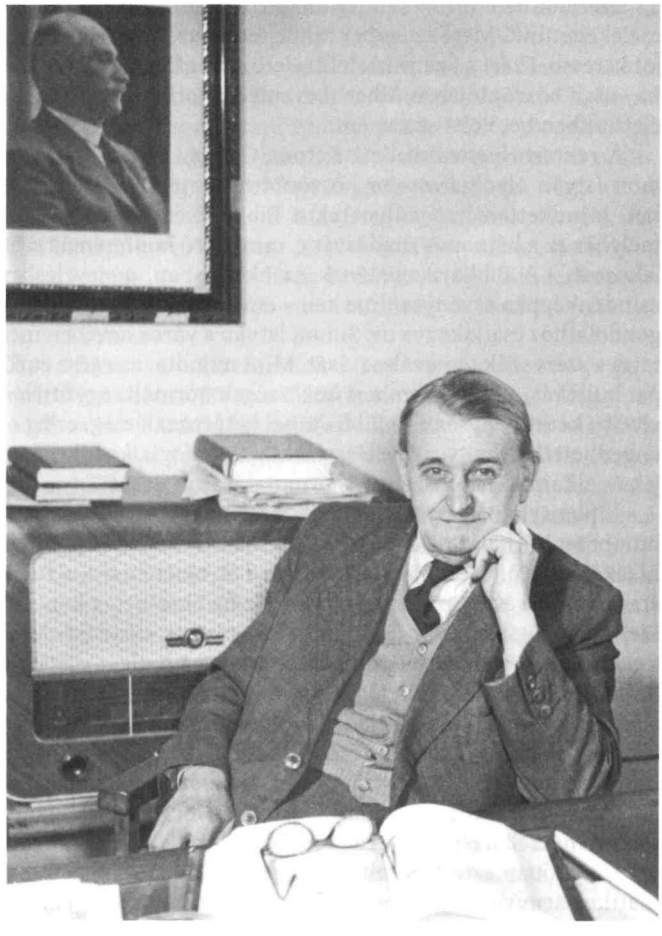

Sébor János irodájában, mögötte fent Jankó Sándor képe (1959., tanszéki fotó)

Kialakította és oktatta az Erdészeti földméréstan, Vadpatakszabályozás, később, (1958-ban Hidrotechnikai melioráció) Fotogrammetria, valamint az Általános geodézia (1949-től 1959-ig a Földmérnöki Karon) c. tantárgyak tananyagát.

Tudós tevékenységének összefoglaló műve az Általános geodézia I., II. című (1953,1955) tankönyv. A kitűnő műben összegezte addigi munkájának eredményeit. A bécsi Richard Schumann professzor hatására elsőként vektoros kiegyenlítéssel foglalkozott. Kimutatta és kutatta a fotogrammetria erdészeti alkalmazásának szükségszerűségét és lehetőségét. A kutatási eredményeket az oktatásba beépítette és több figyelmet érdemlő tanulmányban, számtalan előadásban publikálta. Elkészítette az „Erdészeti zsebnaptár" földméréstani részét.

Vezetője volt az MTA Geodéziai Bizottságon belül működő fotogrammetriai albizottságnak.

Kiemelkedő munkásságának minősítése: 1951-ben a Magyar Népköztársaság Érdemérem arany fokozata kitüntetés; 1959-ben „Lázár Deák"-emlékérem; 1963-ban „Bedő-díj".

1953-ban tudományos munkájának elismeréseként az MTA -tól a műszaki tudományok kandidátusa fokozatot kapott; 1962-ben az EFE díszdoktorrá avatta. Két alkalommal (1955, 1963) kapott az „Erdészet Kiváló Dolgozója„ kitüntetést.

Súlyos operáció után a kórházi ágyon az őt látogató és érte aggódó tanszéki kollégának ezt mondta: Folytassátok, én a munkámat befejeztem! A jelenlévők ígéretünknek megfelelően igyekeztek minden időben a „sébori szellemben" élni, tanítani, kutatni és alkotni. A jelenlétét nélkülözők első perctől hittek abban, hogy a „sébori életmű" nem csak akkori tanszéki munkatársai által örökítődik tovább, hanem valamennyi tanítványa munkájában és magatartásában. Vallotta, hogy a tananyagot közepes szinten közepes képességű és felkészültségű oktatók is meg tudják tanítani, de a tantárgyat megszerettetni csak a legjobbak képesek.

Sírja a soproni Szent Mihály temetőben található.

Irodám faláról fehérvári éveim 34. esztendejében is Sébor János képe néz felém. A példa és a mintakövetés a sébori erkölcsi tartás jó útravalónak bizonyult! Igazolható az a tétel, hogy a személyiségfejlődés minden fokát, csecsemőkortól a nyugdíjas óraadó tanárig, a példakövetés jellemzi.

A Sébor János vezette tanszéki környezetben a tanulás, az erkölcsi fejlődés, a jellem formálódás generációk váltásánál is nyomonkövethető. A példaképet értékadó mércével akkor is, ma is visszamenőleg is lehet hitelesíteni.

Korabeli írások szerint Szádeczky-Kardos Elemér miskolci műegyetemi professzor kérésére Tárczy-Hornoch Antal professzorral együtt készítették el azt a „történelmi fontosságú dokumentumot" amelynek eredményeként 1949. augusztus végén döntöttek a soproni Földmérnöki Karon szervezett földmérő mérnöki és geofizikus mérnöki tagozaton folyó képzés megkezdéséről.

Sébor János minden gyakorlaton ott volt, személyes jelenlétével is hangsúlyt adott tantárgya fontosságának, kontroll alatt tartotta a hallgatók tanulmányi előmenetelét. A hibák hiányosságok kijavításáról gyakorlat után azonnal intézkedett. Ugyanakkor elismerte a tananyag megértése elsősorban az előadások feladata. A hallgatóban a gondolkodási folyamatot az előadás indítja el, tartja fenn és fokozza a tantárgy szeretetére. Minden előadás magán hordozza a tárgy jellegéhez igazodó oktatói személyiségjegyeket, amelyeket a hallgatók magukkal visznek. Így alakulhatnak ki a nagy nevekhez köthető iskolák.

-A sébori módszertannak nagyon finom lélektani elemei is voltak. Ha a hallgató szóbeli vizsgán nem tudta kihúzott kérdését, a professzor hívta gyakorlatvezetőjét, mondván a hölgy/úr nem érti az ő kérdéseit, nem tud azokra válaszolni, kérdezzen tovább a tanársegéd, adjunktus úr. Ha elakadt a vizsgázó a táblánál a levezetésben: „Legyen szíves segíteni neki, írjon fel 2-3 sort!"

Minden hallgatónak 2-3 rajzos feladatott kellett a geodéziában megkövetelt pontossággal és kivitelben elkészíteni. A feladatok kidolgozása szigorú gyakorlatvezetői ellenőrzés mellett történt. Addig kellett újra rajzolni, amíg valamelyik gyakorlatvezető azt el nem fogadta. (Néha 5-6 vonalas és átlós lépték is volt egy-egy rajzlapon). A több hetes együttdolgozásban a segédoktatóknak meg kellett ismerni a hallgatókat. A minősítésnél a három rajzot a ráírt szöveges értékeléssel együtt nézte Sébor prof, mi pedig egyenként (Bezzegh, Pálvölgyi, Szabó) jellemeztük a hallgató tevékenységét. Az érdemjegy megállapítása mindig teljes egyetértésben történt.

Műszervizsgán és kiegyenlítő számítás írásbelin csak

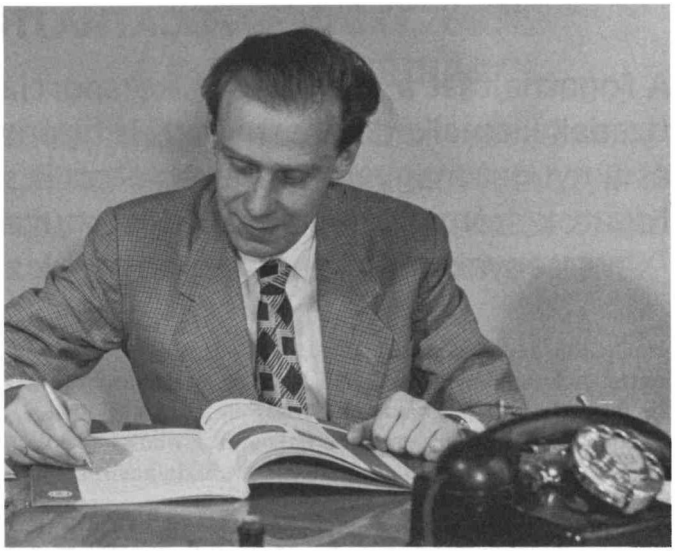

Teszárs Géza íróasztalnál, munka közben (1959., tanszéki fotó)

megfelelt és nem felelt meg volt. A vizsgát addig kellett ismételni amíg az eredményes lett.

-Egyik délután a tanszékvezető professzor arra kért, a holnapi fotogrammetria előadást tartsam meg, mert neki Budapestre kell utaznia. A témát azóta se tudom elfelejteni, ma is az egyik legnehezebb „két táblás" előadásnak tartom (A földi sztereo fotogrammetria különleges esetei: Felvételek elforgatott, konvergáló, illetve divergáló kamera tengellyel). Akkor még mindent a táblára rajzoltunk krétával, felírtuk a képleteket és a teljes levezetést. Arra nem gondoltam, hogy Sébor prof és a segédoktatók kara az első sorban fog ülni. Zavarban voltam, nem láttam át az ábrát, a képletek pontosak voltak, de az ábráról néhány betűjelet lehagytam. Emlékeim szerint azóta sem tartottam olyan rossz előadást. Mikor befejezni készültem az órát, elkezdtem az előadás összefoglalását, Sébor a táblához lépett és beírta a hiányzó betűket, majd a hallgatókhoz fordult és elmondta, ő kisebb ábrákat szokott rajzolni, akkor nem kell 2-3 lépéssel többször hátra menni, hogy átlássa a bonyolult ábrát, de ő mindent értett, és megkérdezte a hallgatókat van-e kérdésük. A 60 negyedéves szolid mosollyal nyugtázta a kérdést. Ezután az udvarias köszönetnyilvánítás és elköszönés következett. Erről a délelőttről sem a tanszéken, sem azon kívül soha nem beszéltünk.

Felsőoktatási pályafutásom 46. esztendejében, a mérlegkészítés eredménye pozitív szaldót mutat. A sébori modell és a példakövetés, az átörökítés, a körülmények hatalma által átszabva, a tevékenységekhez hozzáigazítva működik. Úgy gondolom, fiatal tanítványaim, oktatótársaim, tanszékvezető utódaim (Vincze László, Mizseiné Nyiri Judit) a sébori modellelemeket alkotó módon alkalmazzák, a módszer folyamatosan újulva örökítődik.

A sébori hitvallás szerint a tanárnak magatartásával is szakmaszeretetre, pontosságra és helytállásra kell nevelni az ifjúságot és azt úgy kell tenni, hogy érezzék érdekeikről van szó. Problémáikat, kérdéseiket érti a tanár, és az ajtó minden hallgató előtt állandóan nyitva áll.

Prof. Emer. Dr. Szabó Gyula
erdőmérnök

FOGATHAJTÓ GAZDÁSZOK

A fogathajtást a „magyarok sikersportjának" is nevezhetjük, amelyet az utóbbi évtizedek kiemelkedő eredményei is bizonyítanak. A fogathajtás ma Magyarországon és a nyugat-magyarországi régióban is sikeres korszakát éli. A versenypályák, és a fogatok száma ismét növekedést mutat. Minden korosztály képviselteti magát a versenyeken. Örvendetes, hogy sok a tehetséges fiatal a versenyzők között.

Óváron az egyetemi ifjúság körében is népszerű a fogathajtás. A Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara is két fogathajtóval - a régió versenyein aktívan szereplő egyetemi hallgatóval – büszkélkedhet, további 4-5 hallgató pedig hobbi szinten foglalkozik a sporttal.

A következőkben Karsay Anna és Varga Adrienn fogathajtókat kérdezem a kezdetekről, a jelenről és a jövőről.

- Először is egy rövid bemutatkozást kérek.

- Karsay Anna: 1987-ben születtem, Farádon élek szüleimmel és testvéremmel. Az általános iskola elvégzése után Győrben a Veres Péter Mezőgazdasági Szakközépiskolában tanultam és érettségiztem. Az óvári egyetemre saját elhatározásomból jelentkeztem. Nővérem is itt végzett gazdasági agrármérnökként, és már ekkor eldöntöttem, hogy én is óvári gazdász szeretnék lenni, jelenleg III. évfolyamos állattenyésztő mérnök hallgató vagyok.

- Varga Adrienn: 1989-ben születtem, Abdán élek szüleimmel és testvéremmel. 2007-ben érettségiztem Győrben a Pálffy Miklós Kereskedelmi Szakközépiskolában. Jelenleg a NYME-MÉK II. évfolyamos hallgatója vagyok gazdaság- és vidékfejlesztési agrármérnök szakon. Sok jót hallottam az óvári egyetemről és már alig vártam, hogy ide járhassak.

- Hogyan kerültetek kapcsolatba a lovakkal?

- Karsay Anna: A lovakkal már szinte születésem óta kapcsolatban állok, hiszen mindig voltak lovaink. Kisiskolás koromban egy környékbeli lovardába jártam lovagolni, de hamar rájöttem, hogy engem igazán a fogathajtás érdekel, így a lovaglás mára már csak hobbi maradt. Édesapám, Karsay Sándor ekkor már aktív fogathajtó volt kettes fogat kategóriában, azonban 2004-től négyes fogattal versenyez. A 12 éves öcsém, Sanyika is rendszeresen résztvesz pónifogatával a lovasbemutatókon, illetve a környező községekben rendezett versenyeken. 2009 januárjától az Első Magyar Pónifogathajtó Egyesület tagja, és indul a nekik szervezett versenyeken.

Varga Adrienn: Édesapám, Varga Zoltán, 25 éve foglalkozik fogathajtással, ebben a közegben nőttem fel. Kezdetben csak elmentünk nézőnek, majd ahogy idősebb lettem már a versenyben is részt vehettem mindhárom versenyszámban segédhajtóként.

- Mikor kezdtétek versenyszerűen a fogathajtást?

- Karsay Anna: Már tizenegy-két éves koromban indultam a környékünkön rendezett egy napos akadályhajtó versenyeken. Majd hivatalosan 2004-óta versenyzem- „B" kategóriában - a felső-dunántúli régióban.

- Varga Adrienn: „B"-kategóriás versenyeken 3 szezonban vettem eddig részt, de „C" kategóriás (amatőr) versenyeken már 13 éves korom óta indulok. Rendszeresen járunk versenyekre, falunapi és egyéb felvonulásokra.

- Milyen lovakkal versenyeztek?

- Karsay Anna: A jelenlegi fogatomban versenyző lovakat már 4 éve hajtom együtt. A nyerges oldalon Holdfény egy 12 éves szürke herélt megy, őt már a kezdetektől hajtom. Nagyon jó összhangban vagyunk, mondhatom, hogy egy-egy pillantásból megértjük egymást. Míg a rudas oldalon Bolygó, a 12 esztendős szürke herélt áll. Mindketten magyar félvérek. Az idei évre már összeszokott párost alkottunk, mely az elért eredmények alapján is szembetűnő volt, teljes mértékben megbízunk egymásban. Van néhány lipicai félvér csikónk, melyek jelenleg alapkiképzés alatt állnak, és közülük szeretnék majd a jövőben egy fogatot összeállítani.

A „C" kategóriás amatőr akadályhajtó versenyeken gyakran az első helyet szereztem meg. De ha nem sikerült a képzeletbeli dobogó legfelső fokára állni, az első hat helyezett között szerepeltem. Az első eredményes régiós szereplésem 2006-ban

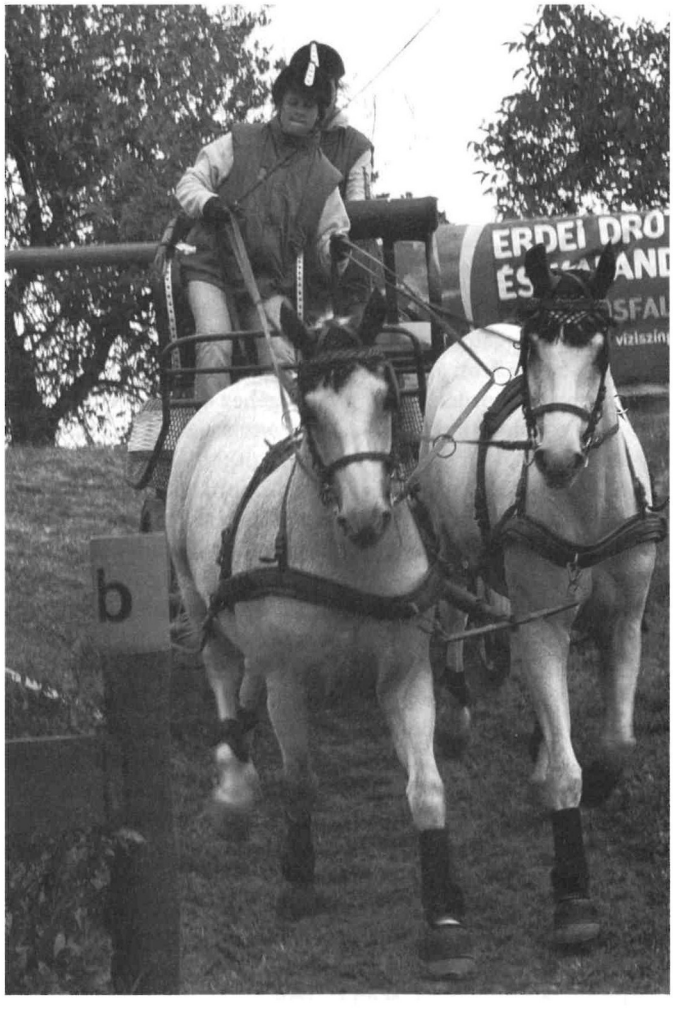

Gyerekkoruk óta lovak közelében élnek

volt Bábolnán, amikor az akadályhajtás győztese lettem, majd 2007-ben ismét Bábolnán sikerült először az összetett hatban helyet foglalnom. 2008-ban nagyon jó évet zárhattam, hiszen a felső-dunántúli régió bajnokságában ezüstérmes lehettem. Bízom benne, hogy az elkövetkező években is sikerül eredményesen részt vennem a versenyeken.

- Varga Adrienn: Istállónkban egy kivételével csak magyar félvér pej lovak állnak. Közülük néggyel készülünk versenyekre. Mikor a régióban kezdtem versenyezni, akkor kaptam Alexet és Apollót. Velük már jól összeszoktam, nagyon szeretem őket. Az idei évtől még két lóval foglalkozunk: Öcsi egy nagyon rutinos fogatló, Jolly pedig még fiatal, tanítás alatt áll. Felkészítésük az én feladatom, de édesapám is szívesen segít. A 2008-as évben 4 régiós és több „C" kategóriás versenyen vettem részt. Kis szerencsével sikerült megszereznem a régiós bajnokságban a bronzérmet. Látom a lovainkban a fejlődés lehetőségét, és én is mindent megteszek a jobb eredmények elérése érdekében.

- Hogyan tudjátok összeegyeztetni a tanulást a fogathajtással?

- Karsay Anna: Az egyetem és a fogathajtó sport összeegyeztetése nem egyszerű feladat, mivel kollégista vagyok. Igaz a távolság nem túl nagy, de a buszjárat nagyon ritka, ezért a mindennapos bejárást nem tudom megoldani. Tavasszal és ősszel, mikor már, illetve még versenyszezon van, gyakran hazajárok hétköznapokon is, ha az órarendünk engedi. Ilyenkor nagyon nagy segítséget nyújt a segédhajtóm Nagy Barbara, aki egyben a legjobb barátnőm is. Előkészíti a befogáshoz szükséges felszereléseket, gyakran fel is szerszámozza a lovakat. Ez nagy segítség, és ezt szeretném itt megköszönni neki.

- Varga Adrienn: A távolság szerencsére nem olyan nagy a lakhelyem és az egyetem közt, ha van lehetőségem hétköznap igyekszem „hazaugrani" a lovakhoz. Hétvégenként pedig otthon vagyok, és velük foglalkozom. A felkészülésben és a versenyekben köszönet illeti segédhajtóimat, barátainkat és a családtagjaimat is. Nélkülük ez nem menne.

- Szóljatok néhány szót a jövőbeli terveitekről!

- Karsay Anna: Igyekszem a szakdolgozatomat - fogathajtásból - elkészíteni és a diplomát sikeresen megszerezni. Előtte persze még egy középfokú nyelvvizsgát is kell tennem. Az egyetem elvégzése után a lovas tudásomat szeretném még gyarapítani. Ha lehetőségem adódik, akkor állattenyésztéssel, elsősorban lovakkal szeretnék foglalkozni, de úgy gondolom, hogy ezen még korai gondolkodni, amíg tehetem, addig a hobbinak próbálok élni.

- Varga Adrienn: Szeretném a diplomamunkámat - természetesen fogathajtásból - elkészíteni, és eredményesen megvédeni. Egy nyelvvizsga megszerzése is célom, és természetesen a fogathajtást is szeretném folytatni. Van még bőven tanulnivalóm, ehhez nagyon sok idő és gyakorlás szükséges. Rátermettnek, megszállottnak kell lenni, és nem utolsó sorban megfelelő anyagi háttér is szükségeltetik, amelyet a családom biztosít számomra.

Kép és szöveg: Dr. Gulyás László
egyetemi docens
NYME-MÉK

MEGEMLÉKEZÉS A DONI TRAGÉDIÁRÓL

2009. január 11-én tartotta megemlékezését a doni tragédiáról Mosonmagyaróváron a Történelmi Vitézi Rend és a Honvéd Hagyományőrző Egyesület /HOHE/.

Tagjai csapatzászlóval vonultak be az óvári nagytemplomba, ahol a szentmisét Nagy József plébános, kanonok úr tartotta. Az istentisztelet keretében a plébános úr méltó szavakkal emlékezett meg a második hadsereg doni tragédiájáról. Az emlékmise után a kegyeleti ünnepség az óvári temetőben a Hősi Emlékműnél folytatódott. A hősi halottak kegyeleti kápolnájának harangzúgása fogadta az együttérző emlékezőket és a zászlóval felvonuló csoportot. Bérczi Csaba tanár szavalata után vitéz Horváth Dénes r. százados, a Szent László Határőr Hagyományőrző Egyesület alelnöke egyenruhában mondta el megható ünnepi beszédét. Idézet az elhangzottakból: „Mit is tettek ők, ami érdemes az utókor emlékezetére és tiszteletére? Először is a legnagyszerűbb dolgot, amit férfiember úgy békében, mint vészterhes időben tehet: szolgálták a hazát. Másodszor, erejükön felül, az emberi tűrés határán túl teljesítették a lehetetlent. Az ősi magyar katonai erényeket a legmagasabb fokon művelve helytálltak egy katonai szempontból eleve teljesíthetetlen feladatban. Szemtanúk és elemzők arról tudósítottak, hogy katonáink a legmostohább körülmények és feltételek között is tisztességgel megfeleltek minden elvárható követelménynek. Harmadszor, a legdrágábbat, az életüket adták a hazáért, értünk!"

Az ünnepi beszéd során elhangzott: „Szeretetünkre méltóak, mert híven teljesítették esküjüket. Erejükön felül, lehetőségeik korlátain túl tették, amit elvárt tőlük a haza és a nemzet. Tiszteletünkre méltóak, mert a magyar katona és a haza becsületét nem eljátszották, hanem bátorságukkal, emberségükkel, becsülettel és önfeláldozásig terjedő helytállásukkal öregbítették azt.

Az ünnepi beszéd után vitéz Harmath Lajos, a HOHE és a Vitézi Rend elnöke hatásos verssel tisztelgett a doni katonák emléke előtt. Koszorúzással és az erdélyi himnusz közös éneklésével fejeződött be az ünnepi megemlékezés az óvári temetőben.

Délután 3 órakor Darnózseli község Önkormányzatának szervezésében - ezúttal már az ötödik alkalommal – került sor ünnepségre. A Dr. Galla Gábor plébános úr által megtartott litánia után - a szép számmal megjelent helyi lakosság előtt - a kopjafánál, a II. világháború darnózseli hősi halottainak emlékhelyénél kegyeleti megemlékezésre került sor. A megjelenteket Fazekas Zoltán, a község polgármestere köszöntötte. A helyi általános iskola diákjai szavalatokkal, az Őszirózsa Nyugdíjas Klub Énekkara énekkel köszöntötte a résztvevőket. Az ünnepi beszédet Bobori Zoltán költő, író, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség elnöke tartotta, aki egyben a Székesfehérvári Szent István Művelődési Központ igazgatója is. Ezen a helyszínen is megemlékező verset szavalt el vitéz Harmath Lajos, HOHE-elnök is. A meghitt ünnepség koszorúzással, és a Himnusz közös éneklésével fejeződött be.

Dr. László László

VILLŐNEK IS SZURKOLHATTUNK

A MÉK e félévi tanulmányútja keretében a lótenyésztés szakirányos hallgatók Dr. Gulyás László szakirányfelelős vezetésével a Lázár Lovasparkba, illetve a Kincsem Parkba látogattak el.

A Gödöllő Tájvédelmi Körzet közvetlen szomszédságában fekvő Domonyvölgy a Lázár-fivérek „főhadiszállása". A világbajnokok lovai ezen a kilenc hektáros birtokon pihenik ki a versenyek fáradalmát, illetve ezen a helyen nevelik az utánpótlást is. Az elért eredményeik bemutatására valamint a fogatsport megismertetésére a „Világbajnokok termét" különítették el az érdeklődők számára.

Nosztalgikus hangulat, Kincsem bronzba öntött szobra, a „Lovi". A főváros szívében levő kis zöldövezet, ahová kikapcsolódásként, vagy egy kis sikerélményért (a sok nyeretlen lottószelvény vagy sorsjegy után) látogathatunk ki. Nem mellesleg, ha már itt vagyunk, fogadhatunk is. Bár a nyeremény csekély, maga az élmény az, ami miatt az emberek ide járnak. A modern idők szele már itt is érezhető, hiszen a futamokat az interneten is követhetjük, és megtehetjük tétjeinket. A profi esélylatolgatók mellett, a kezdő fogadóknak külön kasszánál nyújtanak segítséget, illetve a versenynapokon megjelenő Turf is ismerteti az alapvető tudnivalókat, valamint rövid leírást ad a befutóra esélyesekről. Ezt követően indulhat a szurkolás és az izgalom egészen a befutóig.

Láthattuk futni Saldenzart, aki természetesen megnyerte a Lovaregyleti Díjat Bel Amy-t és That's Me-t megelőzve. Az utolsó futamban IV. évfolyamos szaktársunknak, Füzi Villőnek szurkolhattunk (Kovács Sándor idomár felkészítésével), aki amatőr lovasként harmadik helyen ért célba a Cavalliere Nero istálló lova, Wicasso nyergében. Ezúton is gratulálunk neki a szép eredményhez. Emellett Kiss Barbara, másodévfolyamos hallgató Kolorádó nevű lova is indult a Báró Wenckheim Béla Emlékversenyen (lovas: Varga Zoltán), és a hatodik helyen végzett. A 3 éves pej mén főként rövid- és hosszútávon jeleskedik, 2008-ban tizenháromszor futott, ebből egyszer első, négyszer második és egyszer harmadik helyezést ért el. További sok sikert kívánunk neki.

Füzi Villő IV. évfolyamos hallgató Wicasso nyergében

Szeretnénk megköszönni az egyetemnek, illetve a szervezőknek, hogy biztosították számunkra a lehetőséget, hogy ebben a félévben is részt vehessünk a szakmai tanulmányúton. Reméljük, hogy tanulmányaink elvégzését követően mi is hozzájárulhatunk a lovassport fejlődéséhez!

Kép és szöveg: Meller Anna és Nemes Annamária
III. évfolyamos hallgatók
NYME-MÉK
Mosonmagyaróvár

VÁLOGATOTT ZH-SZIPORKÁK AGRÁRGAZDASÁGTANBÓL

- A földhasználatot azért kell hatékonyan felhasználni, nehogy felmerüljön a föld degradálódása.
- Az az ország, amely saját számára az agrár-, élelmiszergazdasága nem kielégítő, akkor nagy valószínűség szerint nem állja meg helyét a nemzetgazdaságban sem.
- Az agrárgazdaságtan a nemzetgazdaság egy ága.
- ...a vidéki térségeket kulturális állapotban kell tartani.
- Az integráció a valamilyen formában összekapcsolódó tevékenységeket célzó tevékenység.
- Az agrárgazdaság régen inkább dezintegrált rendszer volt, bár az kevésbé jövedelmezőbb.
- Az integráció egyik formája a dezintegráció.
- A földhasználati formák: természetes földhasználat, mesterséges földhasználat. Mesterségesen művelik meg a földet emberi beavatkozással.
- A föld akkor van jól használva, ha a kinyert tápanyagokat visszapótoljuk, nem zsigereljük ki a földet, a kivont erőforrásokat visszapótoljuk.
- Az agrárgazdaság szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz.
- Forgóeszköz, amikor a nyereségünket ismét beletesszük a termelésünkbe.
- Az agrárgazdaságnak népélelmezési jelentősége van.
- Nemzetgazdaság alatt egy adott nemzet gazdaságát értjük...
- A nemzetgazdaság az állam ökonómiai helyzetét vizsgálja, beleértve a makro-, mikro és mezoökonómiai elemeket, valamint a nemzet mezőgazdasági helyzetét.
- Az innováció és műszaki fejlesztés fontos területei: az élőmunkás képzettségének emelése, a bővített ágazatok létrehozása és a holtidők kihasználása.
- Az innováció olyan gazdasági, társasági, politikai folyamat, amelynek folyamán növekszik a rendszer elemei kapcsolat, és ezáltal növekszik a struktúrája.
- A nemzetgazdaság a termelt és a nem termelt termékek összessége.
- Az élőmunka termelékenységét elsősorban a normával mérhetjük.
- A nemzetgazdaság olyan gazdálkodási forma, amely kifejezi egy nemzethez tartozó, alapvető gazdálkodási formát.

Összegyűjtötte: Dr. T. A.

FÉL ÉVIG VOLTAM SALZBURGI DIÁK

„Az utazás előtt felvettem a kapcsolatot néhány ott élő magyarral, hogy képben legyek, amikor leteszem a lábam „sóvár" utcáira. Első benyomásom a várossal kapcsolatban éjszaka ért, amikor megérkeztem. Már a sötétben is látszott, hogy bizony nem magyar területen vagyok."

Az első éjjelt sajnos még nem sikerült a kollégiumban töltenem, így hajnalban, amikor elhagytam az ideiglenes szállásom, vettem észre a távolban a hatalmas hegyeket, amiket a sötétben érkezésem éjjelén nem láttam. Az első reggelem ezzel a felejthetetlen élménnyel indult.

Kicsit féltem, hogy gondjaim lesznek a nyelvtudásommal, ugyanis csak középfokú angol nyelvvizsgával rendelkezem, németet pedig évek óta nem tanultam. Az első reggelen hála istennek minden aggodalmam megszűnt, amikor a buszon egy helyi idős bácsival kezdtem beszélgetni angolul, és mint később kiderült, ilyen jellegű társalgást a legtöbb helybélivel kezdeményezhettem. A kollégiumba érkezve, hosszas várakozás után sikerült rátalálnom a gondnokra, itt ugyanis nincs éjjel-nappali portás, és a gondnok is csak akkor megy, ha hívják. Bár előre megbeszéltük a kulcsátvételt, azért még rá kellett telefonálnom, hogy megtudjam, késni fog.

Mivel beiratkozás előtt érkeztem a városba, az első napokban Salzburggal kezdtem ismerkedni, ami a rossz idő ellenére is felejthetetlennek élmény volt. Találkoztam ott élő magyarokkal, akik rengeteg hasznos tanáccsal láttak el. Megnéztem a város nevezetességeit. Salzburg egyik ékessége a vár, amely, koronaékszerként díszeleg a város felett. Amellett, hogy Salzburg Mozart szülővárosa, a 65 km2-en elterülő kisvárosban több templom található, mint három magyar nagyvárosban együttvéve, ami 43 egyházi épületet jelent. A környezet egyébként csodálatos, itt található többek között Európa egyik legszebb utcája is a Getreidegasse, ahol Mozart született.

Beiratkoznom kicsivel arrébb a Kapital Gasse 4. szám alatt kellett, ami nem volt teljesen zökkenőmentes, ugyanis az egyik dokumentumomat nem fogadták el. Ezért újból vissza kellett mennem a szálláshelyre, mire regisztrálhattam magam a „BlackBoard"-on (olyan, mint nálunk a NEPTUN). Ekkor kaptam meg a diákigazolványt és minden hivatalos papírt, valamint egy tárgylistát, amelynek segítségével össze tudtam állítani az órarendemet. Mivel elsősorban angolul értek, ezért sajnos egyből kiestek a német nyelven hallgatható kurzusok, viszont az így kapott komplementer halmazból is lehetett bőségesen válogatni. Mindezek mellé felvettem a német nyelvet, mivel nyári szemesztert töltöttem kint, ezért egyből a haladó csoportba kerültem, ami sokévi kihagyás után első nekifutásra nehéznek bizonyult.

Az Universtät Salzburg épületei a város különböző pontjain helyezkedtek el a karoknak megfelelően. A Természettudományi karra jártam, amely a Naturwissenschaft nevet viselte, és a helyiek csak úgy emlegették, hogy Nawi, ami a Természettudományi és Geoinformatikai kar főépületét takarta. Ha az épület északi oldalán lévő termekben volt előadásom, akkor a tantermek ablakaiból a várra, ha a déli oldalán, akkor a több ezer méter magas hegyekre lehetett látni, és ez a kilátás csodálatos volt.

Pár hét elteltével kiderült, hogy egy magyar lánnyal járok együtt német kurzusra, és találkozásunkat elsősorban egy német-magyar szótárnak köszönhettem. Ő már második éve tanult Salzburgban, és így segítségével hamar sikerült pótolnom a lemaradásomat. Egyébként a német kurzuson voltak a legbarátságosabbak a csoporttársaim, talán mert mindenki külföldi volt.

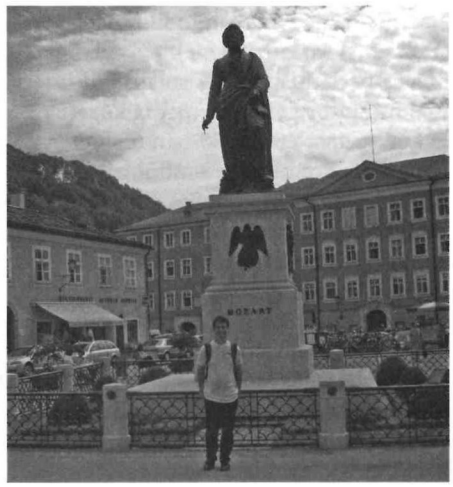

Ketten Salzburgban: Mozart és én

Részt vehettem török, görög, és egyiptomi rendezvényeken. Érdekes, hogy míg az Ausztriában élők lélekszáma hét millió, a kint élő törökök száma egy millióra tehető, ezért ők kéthetente tartottak valamilyen rendezvényt. Ezeken nem ritkán török egyetemi tanárokkal is lehetett találkozni. Az angolul hallgatható tárgyak közt többnyire osztrákokkal voltam körülvéve, de érkeztek hallgatók Lengyelország, Románia és Horvátország geoinformatikai egyetemeinek karairól is.

Attól függetlenül, hogy az oktatás nem az anyanyelvemen történt, a tananyagok elsajátítása nem okozott különösebb nehézséget. Viszont sok időt kellett szentelnem a különféle szakszavak elsajátítására. Sokat segített, hogy az előadások anyaga letölthető volt PowerPoint formájában is. Ezek mellett voltak Self-Study kategóriába sorolható tárgyaim is, mely azt jelentette, hogy az előadást videón kellett megnéznem interneten keresztül, és a témához kapcsolódó kérdésekre kellett válaszolnom. Ennek legnagyobb előnye az volt, hogy nem volt időhöz és helyhez kötve. Emellett a számonkérések teszt formájában zajlottak, azonban minden teszt előtt írtunk egy próbatesztet, amelyből kiderült, hogy melyek azok a részek, amelyekből gyengék vagyunk. Így némi „ráerősítést" követően sikeres tesztet tudtunk elérni, ugyanis sikertelen teszt esetén pótlásra nem volt lehetőség.

Egyes statisztikák szerint öt párkapcsolatból három tönkremegy ilyen hosszú távollét esetén. Hazaérkezésem után derült ki, hogy én is rontottam a statisztikát, ezért javaslom, hogy aki nagyon félti a kapcsolatát, jól gondolja meg, mielőtt ösztöndíjra pályázik. Amennyiben biztos a dolgában, vagy mer kockáztatni, ki ne hagyja a lehetőséget, mert életre szóló élményekkel gazdagodhat!

Jó szerencsét! Világost a Geosnak!

Barta Bálint

IN MEMORIAM GUBACSY ENDRE

2009. január 20-án elhunyt Gubacsy Endre intézeti tanár, a Soproni Felsőfokú Óvónőképző Intézet egykori igazgatóhelyettese.

Gubacsy Endre (1922-2009)

Városunk 1959-ben indult új felsőoktatási intézményének - az első ötéves periódusban - ő volt a szakmai irányítója, 1964-től pedig közel két évtizeden át - 1983-ban történt nyugdíjba vonulásáig - mint a Neveléstörténet és a Logika oktatója szolgálta a képzés ügyét. Mindvégig gyakorlatvezető tanárként is dolgozott; óvójelöltek százai tanultak tőle szakmát, emberséget, gyermekszeretetet: a felnövekvő nemzedékért érzett felelősségtudatot.

Gubacsy Endre 1922. szeptember 11-én született Tiszabecsen, faluszerte becsült kisbirtokos családban. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, majd a Dombrádi Polgári Fiúiskolába került. 1942-ben a Beregszászi M. Kir. Állami Gimnáziumban tett érettségi vizsgát.

Még ebben az évben besorozták, a hadseregben, mint tartalékos tiszt a híradósoknál szolgált. Megjárva a háború kálváriáját, amerikai fogságba esett, ahonnan azonban szerencsésen, már 1945-ben hazakerült, s csakhamar leszerelték.

1948-ban a Debreceni Ref. Kollégium Tanítóképző Intézetében szerezte meg tanítói oklevelét. Ezt követően Kisszekeresen, a nagybátyja igazgatósága alatt álló általános iskolában tanított. A politikai fordulat éve után sokat szenvedett az édesapját kuláknak kikiáltó diktatúra zaklatásai miatt. Ha tehette, hazajárt a Tiszahátra, segített édesapjának a nehéz paraszti munkában. (A tájhazához egyébként holtáig hűségesen ragaszkodott Gubacsy Endre). Tartotta a kapcsolatot a rokonokkal és ismerősökkel, a kétkeziekkel, akik sohasem a Károlyi Sándorok vazallusai, hanem a Rákócziak és az Esze Tamások unokái voltak.)

1949-ben Kalocsára helyezték Gubacsyt, ahol az óvónőképző intézet tanára lett. Itt három évig tanított, s párhuzamosan a fiúkollégium igazgatói tisztét is betöltötte. 1952-ben frigyre lépett Rónai Judit gyakorlóiskolai tanárnővel, akivel aztán ötvenhét évet élt boldog házasságban. A fiatal Gubacsyt hajtotta a tudásszomj, a továbbtanulás vágya. Már 1950-ben Tanárképző Tanfolyamon vett részt, majd beiratkozott az Eötvös Loránd Tudományegyetemre, ahol 1955-ben pedagógia szakos tanári oklevelet szerzett.

A házasságkötés éve egyben a Sopronban való letelepedés évét is jelentette. Itt Gubacsy 1952 és 58 között az (akkor még középfokú) Óvónőképző Intézet tanára, illetve igazgatója volt. 1959 őszén bízták meg az (immár felsőfokú) Óvónőképző Intézet igazgatóhelyettesi tisztével. Ezután még negyed századon át szolgálta az óvópedagógus-képzés nemes ügyét.

Érdemeit a főhatóság az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetéssel, majd nyugdíjba vonulásakor Szolgálati Emlékéremmel ismerte el. - Idő múltán a Felsőfokú Óvónőképzőből Benedek Elek Pedagógiai Főiskola lett, majd a Nyugat-magyarországi Egyetem Pedagógiai Kara. A kar vezetősége Benedek Elek emlékplakettel tüntette ki az elődintézmény veterán tanárát. Dr. Andrásfalvy Bertalan művelődési és közoktatási miniszter pedig levélben köszöntötte a hetvenéves Gubacsy Endrét, megköszönve több évtizedes áldozatos nevelőmunkáját.

Gubacsy Endre - noha pályája során tankönyvet is írt - elsősorban a mindennapi oktató-nevelő munkát tekintette élete fő feladatának. Az ország minden részéből az özvegyhez érkező részvétlevelek tanúsítják, hogy a „feledhetetlen Gubacsy tanár úr" - lélekformáló energiákat, életre szóló erkölcsi parancsokat ültetett el tanítványai lelkében. S ez a legnagyobb érték, amit pedagógus adhat az őrá bízott fiataloknak, a jövő letéteményeseinek.

Sarkady Sándor

IN MEMORIAM GNÁM KÁROLY

Dr. Gnám Károly 1935. január 7-én született Sopronban. Általános és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. A Fáy András Kereskedelmi Középiskolában érettségizett 1954-ben.

A mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára 1955-ben nyert felvételt, ahol 1959-ben agrármérnöki diplomát szerzett. 1959 augusztusától a Tangazdaságban töltötte egy éves gyakorlati idejét.

Ezt követően az Akadémia Állattenyésztési Tanszékére került, ahol 1960-tól egyetemi tanársegéd, majd 1967-től betegségéig egyetemi adjunktusként tevékenykedett.

Dr. Gnám Károly szakmai tevékenységét Dr. Szajkó László irányításával kezdte. Bekapcsolódott a fejéstechnológiai kísérletekbe, azok gyakorlati kivitelezését végezte. Később fő kutatási területe a borjúnevelés, az üszőnevelés és a szarvasmarha hizlalás volt. Ebben a témakörben számos diplomamunka készült irányításával. Hosszú éveken keresztül szervezte és vezette az Állattenyésztési Tanszékhez kapcsolódó hetesi gyakorlatokat. Az Állattenyésztési Kísérleti Telep szarvasmarha állományának felügyelője és a technikai folyamatok irányítója volt. Évtizedeken keresztül volt kollégiumi nevelőtanár, évfolyamfelelős, és aktív részese a hallgatói diáknapoknak.

A jól működő MHSZ lövészklub vezetője, a MOGAAC sportklub elnökségi tagja, valamint az ennek keretében működő „öregfiúk" focicsapat örökös tagjaként tevékenykedett.

A hallgatókkal kapcsolatos viszonya, segítőkészsége példamutató volt. Súlyos betegsége után évekig tartotta a kapcsolatot az Állattenyésztési Tanszékkel.

Emlékét megőrizzük!

Kovácsné Dr. Gaál Katalin
egyetemi tanár, intézetigazgató
Állattudományi Intézet

IN MEMORIAM
PROF. DR. CZIMBER GYULA

Prof. Dr. Czimber Gyula (1936-2008)

Halálhíre először kételkedést szült, reménykedtünk, hogy talán tévedés. A bizonyosság azonban emlékek sorát vonultatta fel, torokszorító fájdalom kíséretében amikor hivatalosan is megjelent, hogy 2008. december 30-án, életének 73. évében elhunyt Prof. Dr. Czimber Gyula okleveles agrármérnök, az MTA doktora, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának nyugalmazott egyetemi tanára és professor emeritusa, volt dékánhelyettese, a Növénytani- és Növényélettani Tanszék volt vezetője, gazdászgenerációk oktatója.

A 73. évében elhunyt Czimber Gyula földi pályája Homokbödögén, egy Veszprém megyei kis faluban kezdődött 1936. január 2-án. Fiatalkori nevelésében meghatározó szerepe volt kántortanító édesapjának, és a család gondjait magára vállaló édesanyjának.

Természetszeretete és a növények színpompás világa iránti érdeklődése irányította pályaválasztását. 1955-ben jelentkezett a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára. A növényvilág iránti korábbi vonzalom egyetemi tanulmányai alatt a botanika iráni érdeklődésben teljesedett ki. Elsőévesként szakköröse lett a kiváló botanikusnak és növénykórtan tanárának Dr. Dohy János professzornak, aki már másodéves korában felkérte, hogy végzés után vállaljon tanársegédi állást a Növénytani Tanszéken. Ez azonban az '56-os események következményeként nem valósulhatott meg.

A tanulmányi idő 4 évre emelését követően 1959-ben kapott mezőgazdasági mérnöki oklevelet. A Vas Megyei Növényvédő Állomáson, Tanakajdon helyezkedett el, körzeti növényvédelmi agronómusnak. Vezetői egyetértéssel és támogatással 1960-ban elvégezte a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen indított bentlakásos Növényvédelmi szakmérnöki szakot. Szakmai képességeire és kitűnő minősítésű szakmérnöki oklevelére tekintettel az FM Növényvédelmi Főosztályának vezetője, Nagy Bálint a Szabolcs Megyei Növényvédő Állomás személyi állományába helyezte át. Az oktatói pálya iránti vonzalma nem szűnt meg. Mosonmagyaróvár ekkor tett közzé egyetemi tanársegédi álláshely betöltésére pályázati kiírást, a Növénytani Tanszékre. Pályázatát elfogadták, és így 1961-től haláláig itt dolgozott. A felsőoktatásban eltöltött 47 év alatt 1981-ben egyetemi tanár lett. 2006 szeptemberétől professor emerituskent, változatlan intenzitással végezte az évtizedek során vállalt oktatási feladatot, a graduális és posztgraduális képzésben.

Oktatómunkája a Növénytan tudományterületének minden részletére kiterjedt. Közöttük kell megemlíteni a Mezőgazdasági növénytant, a Gyomnövények biológiája és ökológiáját a Növényvédelmi szakmérnöki szakon, a Bioszféra szerveződése, a Szakismeretek közlése című tantárgyakat. Oktatói munkájának színvonalát döntően meghatározta szakmai felkészültsége és az 1964-ben megszerzett mezőgazdasági szaktanári (mérnök-tanári) oklevéllel nyugtázott tanári készség.

Oktatói munkája mellett tanszékvezetőként szervezte és irányította a Növénytani Tanszék tevékenységét az 1983-2002 közötti időszakban.

Az egyetemen betöltött munkaviszony évtizedei során intenzív kutatómunkát végzett a növények magvainak keményhéjúsága témakörben. Vizsgálta az ökológiai hatások biológiai és növénytermesztési értéket befolyásoló szerepét. Az Óvári tarkavirágú lucerna, a Fehérvirágú somkóró és a Szarvaskerep keményhéjú magvaival folytatott kísérletek eredményeit feldolgozva egyetemi doktori majd kandidátusi értekezést írt, aminek alapján mezőgazdaságtudományi doktorrá, majd 1972-ben a biológiai tudomány kandidátusává avatták. Ezt követően tudományos érdeklődése a szegetális területek gyomflóra vizsgálata felé fordult. Két évtizeden keresztül kutatta a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát kukoricatermő területeinek gyomviszonyait. Felmérte az IKR szervezésébe tartozó kukoricások gyomflóráját és annak változását, amivel hozzájárult a hatékony gyomszabályozási munkák tervezéséhez. A Szigetköz szántóterületeinek gyomflóráját három évtizeden át kutatta. Összegzett munkájának tudományos értékét elismerve 1992-ben elnyerte az MTA mezőgazdasági tudomány doktora (MTA doktora) fokozatot.

Tagja volt a nemzetközi elismerést kiérdemelt kutatócsoportnak, amely az európai gyomflóra klíma-gradiens elemzésével foglalkozott. Elvégezte a gyomnövény fajok veszélyességi besorolását, ami alapját képezheti a korszerű védekezéstechnológiák tervezésének. Magyarország Kultúrflórája sorozatban írta a Kerti zsázsa, a Rozsnok nemzetség és a Somkóró-fajok morfológiáját, a kiadványokat szerkesztette. Felmérte a Diplotaxis erucoides és az Ammi majus hazai előfordulását és gyomosításának mértékét. Tudományos közleményeinek száma meghaladja a 200-at, amelyek között a könyvrészletek száma 18.

Kiterjedt oktatói és kutatói tevékenysége mellett egy ciklusban (1982-1985) tudományos dékánhelyettesként részt vett a kar vezető testületének munkájában. Sok éven át főszerkesztője volt a kar tudományos folyóiratának, az Acta Agronoimica Óváriensis-nek.

Tudományos munkásságának elismerését jelentette az MTA Botanikai és Növénytermesztési Bizottságának, az European Wed Research Society-nek, több tudományos folyóirat szerkesztőbizottságának a tagsága.

Alapító tagja volt a Magyar Természettudományi Társulatnak, több mint 10 évig alelnökeként, illetve a Biológiai Szakosztály elnöke tisztségét is betöltötte. A tudományos ismeretterjesztésben való részvétele során számtalan előadást tartott városi, megyei, országos rendezvényeken, szabadegyetemeken.

Szerette az ifjúságot, szívesen foglalkozott a különböző korú diákokkal. A Kitaibel Pál középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny Versenybizottságának 33 évig volt elnöke. Segítette a természettudományok és a környezetvédelem iránt érdeklődők munkáját.

A botanika iránt érdeklődő hallgatók konzulense volt szakdolgozat készítésekor, és a Tudományos Diákköri munkában. Tagja volt a „Precíziós növénytermesztési módszerek" elnevezéssel akkreditált Doktori Iskolának, amelynek keretén több PhD-hallgató munkáját irányította.

Elismert személyisége volt Mosonmagyaróvárnak, mert hatékonyan részt vett a város közéletében. Alelnöke volt a Város-

védő Egyesületnek. A helyi Választási Bizottságot 1990-2006 között vezette.

Kiterjedt és eredményes munkásságát kitüntetésekkel ismerték el. Közéjük tartozik az Emberi Környezetért (1987), az Apáczai Csere János Díj (1993), a Kitaibel Pál emlékplakett (1993), a Juhász Nagy Pál emlékérem (2001), a Pro Natura Érem (2003), az Újvárosi Miklós Emlékérem (2005) és a Surányi János Emlékérem (2006).

A kar tudományos konferenciát rendezett 2006-ban, amelylyel tisztelgett a 70 éves professzornak. A köszöntések végén mindenki jó egészséget és hosszú tevékeny munkás éveket kívánt. A Teremtő akaratából sajnos nem valósult meg kívánságunk. Az életmű lezárult, az utódok feladata a folytatás, a példa követése.

Végezetül mindazok, akik január 7-én a búcsúztatás utolsó pillanatában elkísértünk végső nyughelyedre, köszönetet mondunk neked a családi gondoskodásért, munkatársaid megbecsüléséért, a segítőkészségért, az egyetemi hallgatóság tudományos ismeretekkel való felvértezéséért, emberséges magatartásodért, a barátságért és mindazokért az emberi jó tulajdonságokért, melyek léted sajátos megnyilvánulásai voltak.

Szellemedet a földi lét időtartamára befogadó test teljesítette feladatát, és most örök pihenőre tért, nyugodjál békében a magyar hon földjében. Szellemed közöttünk marad, segít cselekedeteinkben. Emlékedet megőrizzük. Isten Veled!

Mosonmagyaróvár 2009. január 22.

Dr. Kuroli Géza

IN MEMORIAM SÓTONYI LÁSZLÓ

Fogalom volt Ő a régi tanítványok és munkatársak körében. A tanár úr, Sótonyi kolléga, de leginkább Laci bácsi neve összefonódott az Anatómia Tanszékkel, a preparátumokkal, a szemléltető eszközökkel.

1923-ban Nyőgéren született. Gimnáziumi tanulmányait Szombathelyen végezte. 1947-ben szerzett az Óvári Akadémián gazdászként diplomát. A diploma megszerzése után előbb nagyanyja kisparaszti birtokán, majd villanyszerelő segédmunkásként dolgozott. 1948 nyarán Bécsbe disszidált, hogy onnan - 1925 óta Kubában élő szüleihez vándoroljon ki. A Bécsben megszerzett ideiglenes tartózkodási engedéllyel fejőgulyásként munkát vállalhatott. 1949-ben szülei segítségével megszerzett kivándorlási okmányok birtokában mégsem Kubába utazott, hanem a hazaszeretet és a szerelem visszahozta hazájába.

Elvette nagybátyja özvegyét, két gyerekkel. Mindhárom gyermekük egyetemi diplomát szerzett. Közös gyermekük, Dr. Sótonyi Péter, a Szent István Egyetem Állatorvostudományi Karának nemzetközi tekintélyű professzora, az Anatómia Tanszék vezetője.

Egy ideig segédmunkás, majd 1951-1954-ig a Kühne gyárban először műszaki rajzolói, majd technológusi bizonyítványt szerezve gyártásvezetői beosztást kapott. 1954-ben a Győr Megyei Állatorvosi Hivatal gazdasági csoportjához került.

Első munkahelye tanársegédként Budapesten az Agrártudományi Egyetem Anatómia Tanszékén Török János professzor mellett volt. 1956-ban részt vett Budapesten a forradalmi eseményekben.

1958-ban az Magyaróvári Kar Állatbonc és Élettani Tanszékére helyezték egyetemi adjunktusi beosztásba, Török professzor mellé.

1963-ban Budapesten a Mérnöktovábbképző Intézet levelező tagozatán szaktanári képesítő diplomát szerzett.

Az Állatbonc és Élettani Tanszéken egyre elmélyültebben foglalkozott az anatómiai és élettani gyakorlatok tökéletesítésével. Az addigi boncolási gyakorlatok mellett új gyakorlati megoldásokra is sor került, melynek kidolgozása az ő nevéhez fűződik. Preparált kadávereket készített, melyek az aktuális igényeknek megfelelően használhatókká váltak. A szövettani metszettárat évről évre gyarapította. A csonttani vizsgálatai főként az egyes szarvasmarha fajták craniometriai és adott sertés fajta csigolyatípusainak vizsgálatát jelentették. Élettani vonatkozásban főleg a piaci tojások frissességének megállapítására irányuló kísérletekre, továbbá a sertések Botallo-féle vezetékének preparálására fordított hangsúlyt. Fontos kutatási témája volt az idegrost számlálás, melyből elkészítette és sikeresen megvédte 1975-ban az „Idegrost számlálási vizsgálatok a plexus lumbalis tőgyhöz térő ágain" című doktori értekezését. Ekkor nevezték ki egyetemi adjunktusnak. Tanszéki jegyzetek és nívódíjjal kitüntetett egyetemi tankönyv társszerzője.

Megtisztelő lehetett számára, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete népvándorlás kori ásatagaik agnoszkálására 1966-1980-ig évenkénti tudományos közreműködését kérte. Ez idő szerint a szegedi Móra Ferenc Múzeum ópusztaszeri ásatások leleteinek vizsgálatával bízta meg.

1983-ban saját kérésére, egyetemi docensként vonult nyugállományba. Mint preparátor kisiparos öt évig társegyetemeinknek dolgozott.

1986-1996-ig az Egyetem Biotechnikai Állomásán idős kora ellenére fiatalos lelkesedéssel a legkorszerűbb embrió-mikromanipulációs kísérletekben vett részt. Ő készítette a mikropipettákat, mikrokéseket, sőt egyéni elgondolások alapján a mikroeszközök sorozatgyártására alkalmas készülékeket is. Nagyon jól értett a fotózáshoz, ábrakészítéshez.

1996-tól 2005-ig az Egyetem Állattenyésztési Intézetében segítette a kialakuló biotechnológiai csoport munkáját, mikromanipulációs eszközök és műszerek készítésével, fotózással. Az intézet más kísérleti munkájában is részt vett, hiszen kitűnően értett az állatboncoláshoz.

Közben az Óvári Akadémia múzeumi anyagát összerendezte. 1989-ben intézménytörténeti múzeumot, 1993-ban jubileumi kiállítást rendezett karunkon. A kar alapítói címereinek felhasználásával Dr. Iváncsics Jánossal, testi-lelki jó barátjával, összeállították a kar címerét, majd megfaragta a kar, és az egyetem címerét, melyek a mindenkori dékán szobáját díszítik. Számos évfolyam tablóját és ballagó szalagját faragta és festette meg.

Szeretett felesége halála után a jelen megszűnt számára, és legfőképpen már csak a múltban érezte jól magát.

1996-ban arany, 2006-ban gyémánt díszoklevelet kapott.

Több évtizedes munkája a mai napig megőrzi emlékét az Anatómia Tanszék folyosóján, a kurzusteremben, mint ahogy mi is megőrizzük anekdótáit, nótáit, jó kedvét és ezzel együtt példamutató emberi tulajdonságait.

Kovácsné Dr. Gaál Katalin
Állattudományi Intézet

A PSZICHOLÓGIA NAPJA A BENEDEKEN

A Magyar Pszichológiai Társaság hagyományteremtő szándékkal indította el új rendezvényét, „A Pszichológia Napját", melyet a Társaság 1928-as megalakulása napjának időpontjához, március 6-hoz kötött.

„A Pszichológia Napja" célkitűzésében egyaránt teret kíván nyújtani szakmánk elméleti, tudományos ismereteinek terjesztésében és az alkalmazott területek megnyilvánulási lehetőségeinek; továbbá az elméleti ihletettségű pszichológiai előadásoknak és a pszichológia gyakorlatát bemutató prezentációknak egyformán hangsúlyos szerepet szán.

A NYME-BPK Társadalomtudományi és Pszichológiai Intézet csatlakozott a MPT felhívásához és 2009. március 9-én megrendezte a Pszichológia Napját. Tette ezt abból a célból, hogy a lakosság, az egyetemi és középiskolás diákok pszichológiai kultúráját fejlessze, és ízelítőt nyújtson a pszichológus szemléletmódjáról, a tudományos emberismeret alapjairól.

Rendezvényünk sikeres volt, élénk érdeklődés kísérte a diákok, a lakosság, a kollégák és a sajtó részéről is. Ez megerősített bennünket abban a gondolatkörben, hogy szükség és igény van a pszichológiai ismeretek növelésére. A mai korban az emberek egyre több, bonyolult helyzettel találják szemben magukat, amelyek megoldásához szükség van a lélek tudományára, ezt bizonyította számunkra „A pszichológus válaszol" című kerekasztal-beszélgetés is.

Az előadások témáját igyekeztünk úgy megválasztani, hogy a fiatalok válaszokat kapjanak az őket foglalkoztató kérdésekre, így szó esett az EMO-irányzat lélektanáról, a szeretet és szerelem pszichológiájáról és a játék szerepéről a fiatalok és a felnőttek életében. A pszichológiát élethivatásul választók számára informatív előadás mutatta be a pszichológia irányzatait, fő akadémiai ágait és az alkalmazott területeket, vagyis az érdeklődők arról is képet kaptak, mivel foglakozik a pszichológus, hiszen ezt a területet a laikus leginkább filmekből, vagy romantikus regényekből ismeri, és sok az előítélet a pszichológus munkájával kapcsolatosan.

A napot olyan témával zártuk, amely mostanában rendkívüli mértékben foglalkoztatja a pszichológusokat és a pedagógusokat, nevezetesen a tehetség és a zseni pszichológiájával. Rövid bevezető előadás után, amely az alkotó zsenikről, elsősorban Mozartról, de a film egyéb kreatív alkotóiról az író Peter Shafferről és a filmrendező Milos Formanról is szólt, megnéztük a „hármas" alkotógárda nyolc Oscar-díjas filmjét, az „Amadeus"-t. Akik kitartottak, lenyűgöző, sőt állítom „letaglózó" élményben volt részük.

A sikeres nap motivál bennünket, hogy ezentúl minden évben megrendezzük a pszichológia tudományának új ünnepét, „A Pszichológia Napját".

Jávorszky Edit
pszichológus, főiskolai docens

A rendezvényt élénk érdeklődés kísérte

JÓKEDVŰ SPORTOLÁS A III. BENEDEK ELEK ÚSZÓVERSENYEN

- Hajrá etika! Hajrá nevelés-oktatás elmélet! - hangzott a Lővér Uszoda lelátójáról a harsány bíztatás dr. Patyi Gábornak, a Benedek Elek Pedagógiai Kar általános dékán helyettesének és dr. Varga László egyetemi docensnek, akik komoly sportteljesítményt értek el március 10-én a Benedek Elek Úszóversenyen. Úszógumis úszásban aranyérmesek lettek. A jó hangulatú rendezvény, immár harmadik alkalommal várta a sportbarát hallgatókat és oktatókat az egyetem valamennyi soproni karáról, hogy több úszásnemben, valamint játékos feladatokban mérjék össze állóképességüket, ügyességüket. A BPK Művészeti és Sport Intézetének Testnevelés Tanszéke által szervezett rendezvényen idén 43-an versenyeztek a csillogó érmekért.

Az eredménylista és a rendezvényen készült fotók a Benedek Elek Pedagógiai Kar honlapján tekinthetők meg. (bpk.nyme.hu)

Szépen csillogtak az érmek, a szép lányok nyakában

A GEO-BÓL DUBAIBA

Szinte még meg sem száradt a tinta a diplomámon, amikor már az Emirates légitársaság délutáni Bécs-Dubai járatán ültem. Államvizsga előtt pár héttel olyan munkalehetőséget kaptam, ami az ember életében ritkán adatik meg és – főleg a mai világban – nagyon meg kell becsülni.

(Írásunk a 8. oldalon található.)

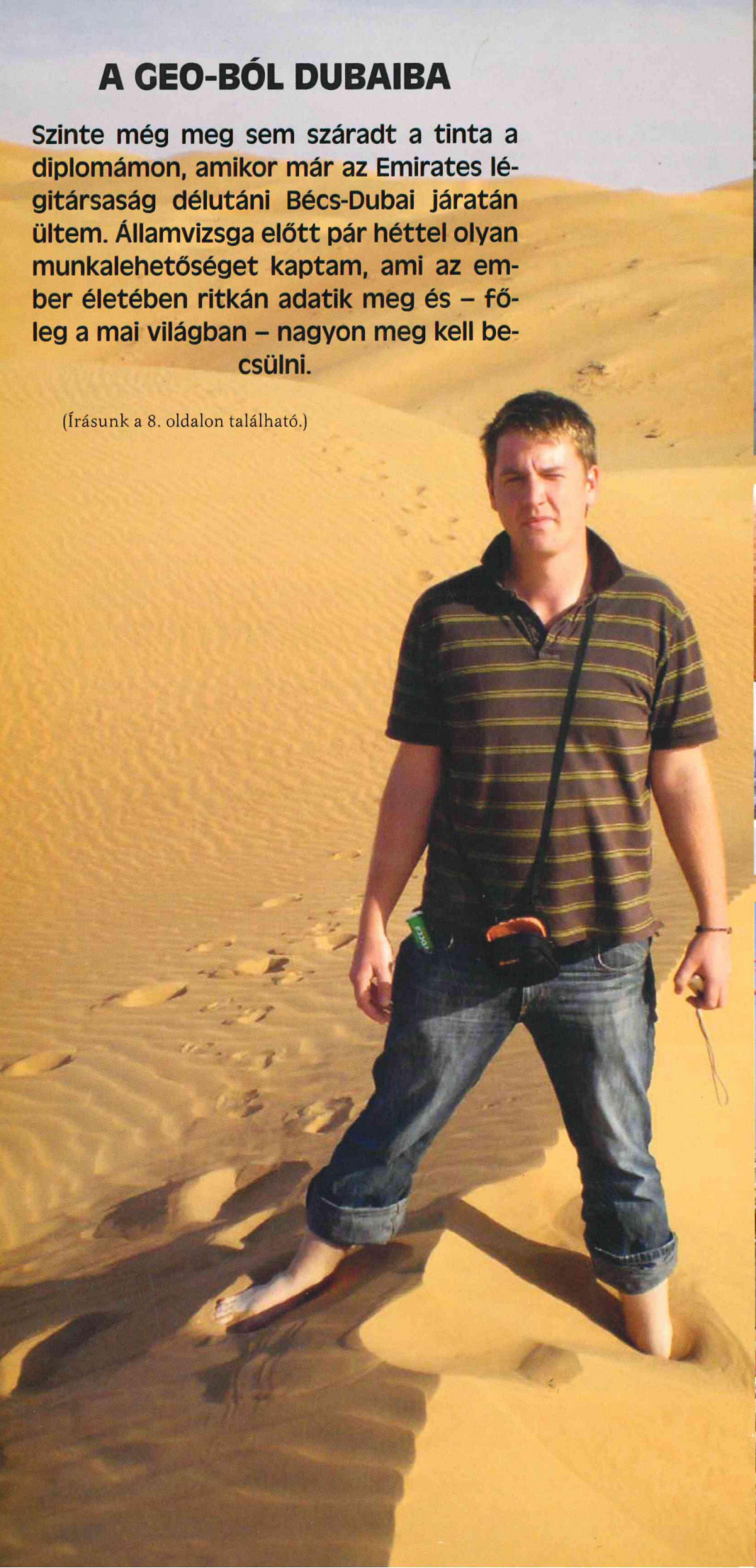

Dani munka közben

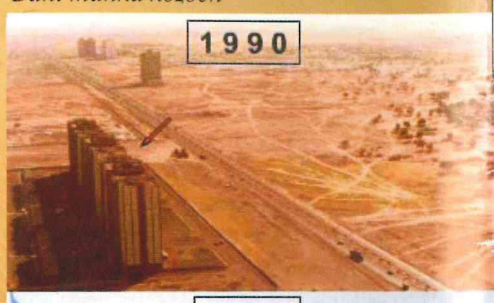

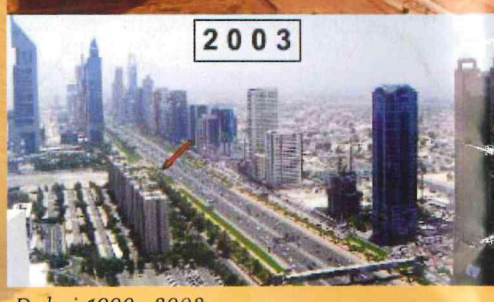

Dubai 1990 - 2003

Dubai építkezés